

Кумита оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва
миёнаи касбии назди Ҳукумати
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Funded by
the European Union

СТАНДАРТИ САЛОҲИЯТИ КАСБИ «ЧЕЛОНГАР ОИД БА ТАЪМИРИ МУҲАРРИКИ АВТОМОБИЛ»

Соҳа: **Нақлиёт**

Касб: **Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил**

Рамзи касб: **ТІ 7231** (Стандарти байналмилалии таснифоти
машғулиятҳо-2008)

Миқдори воҳидҳои салоҳият: **15**

Сатҳи Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон: **2**

САЛОҲИЯТ

ТРЕНИНГ

МАҲОРАТ

ДОНИШ

РУШД

МАЛАКА

ОМУЗИШ

ТАҶРИБА

Душанбе - 2024

Бо қарори Ҳайати мушовараи Вазорати
меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии
Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 14.10.2024,
№11 тасдиқ гардидааст

Дар ҷаласаи Кумита оид ба таҳсилоти
ибтидоӣ ва миёнаи касбии назди
Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз
07.10.2024, №31 баррасӣ гардидааст

Стандарти салоҳияти касби «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики
автомобил» дар доираи татбиқи Лоихаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба
соҳаҳои маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон» дар ҳамкорӣ бо
Кумита оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии назди Ҳукумати
Ҷумҳурии Тоҷикистон барои зинаи таҳсилоти ибтидоии касбӣ таҳия
шудааст.

**КУМИТА ОИД БА ТАҲСИЛОТИ ИБТИДОӢ ВА МИЁНАИ КАСБИИ
НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

**СТАНДАРТИ САЛОҲИЯТИ КАСБИ
«ЧЕЛОНГАР ОИД БА ТАЪМИРИ МУҲАРРИКИ АВТОМОБИЛ»**

Стандарти салоҳияти касби «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил» аз ташхис (экспертиза)-и корфармоён ва ассотсиатсияҳои соҳавии зерин гузаронида шудааст:

№	Ташкилот	Ному насаб	Вазифа	Ҳуҷҷат дар бораи ташхис
1.	Вазорати нақлиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон	Саидмуродзода Ш.	Муовини вазир	Хулоса аз 03.09.2024, №3(5.1)-1828
2.	ҚДММ «Сомон такси Сайр»	Ҳакимов Ҳ.	Директори генералӣ	Хулоса аз 13.09.2024, №577
3.	ҚДММ «Сафар Ориён»	Ҳакимов И.	Директор	Хулоса аз 29.08.2024, №530
4.	ҚДММ «Соро компания»	Давлятов Б.	Директор	Хулоса аз 27.08.2024, №191
5.	ҚДММ «Талко Персия»	Садуллоев С.	Директор	Хулоса аз 29.08.2024, №638

Стандарти салоҳияти касби «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил» -ро таҳия намуданд:

№	Ному насаб	Вазифа	Ташкилот
1	Мирзоев Мирчон	Мутахассиси пешбар	Муассисаи давлатии «Маркази таълимӣ-методӣ ва мониторинги сифати таълим»
2	Раҳимов Абдусамад	Омӯзгор	Муассисаи давлатии таълимии «Коллеҷи муҳандисию омӯзгории шаҳри Душанбе»
3	Алимов Фирдавс	Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил	Нуқтаи таъмири автомобилҳо (прокат) 63

Модераторҳо (миёнчиҳо):

Данило Анищенко – коршиноси калидӣ оид ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиш;

Бахтиёров Озар – супервайзер оид ба методологияи таълим дар асоси салоҳият.

Мундарича

Ихтисорот	5
Маълумотномаи тавзеҳотӣ ба лоиҳаи стандарти салоҳияти касби «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил»	6
Мафҳумҳои асосӣ	7
Бо стандарти салоҳиятҳои касбҳо кӣ кор мекунад	9
Стандартҳо ва меъёрҳои соҳа	10
Тавзеҳоти умумии касби «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил» ..	11
Рӯйхати воҳидҳои салоҳиятҳои касби «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил» сатҳи 2-юми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон	12
Малакаҳои бокортаъминкунии касби «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил», сатҳи 2-юми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон	12
Воҳидҳои салоҳиятҳои фароумумӣ (трансверсалий)	14
Воҳидҳои салоҳияти заминавӣ (базавӣ)	27
Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ	36
Ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ	55
Талабот ба довталабон	58
Талабот ба омӯзгорон	59
Рӯйхати асбоб, таҷҳизот ва масолахҳои зарурӣ	59
Харитаи функционалии касби «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил»	63
Замима: Хулосаҳои соҳа	64

Ихтисорот

ТАС	Таълим дар асоси салоҳият
ТИКТО	Таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ ва омӯзиш
DACUM	Усули таҳлили функционалӣ (аз ихтисороти « D eveloping a ccurricul u m», яъне «таҳияи барномаҳои таълимӣ»)
ТМТ ҚТ	Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон
СС	Стандарти салоҳиятҳо
ВС	Воҳиди салоҳият
ЭС	Элементи салоҳият
МИ	Меъёрҳои иҷро
МБ	Малакаҳои бокортаъминкунӣ
СБТМ-08/ISCO-08	Стандарти байналмилалии таснифоти машғулиятҳо-2008 (International Standard Classification of Occupations-2008)
ТМҚТ	Таснифоти машғулиятҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон
ТИК/ICT	Технологияҳои иттилоотӣ-коммуникатсионӣ (Information and communication technologies (ICT))
ҲМТБ	Ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ
ТС	Салоҳиятҳои фароумумӣ (Transversal Competencies)
ТВ	Салоҳиятҳои заминавии соҳаи нақлиёт (Transport basic)
ТИ	Салоҳиятҳои касбии соҳаи нақлиёт (Transport industry)

Маълумотномаи тавзеҳотӣ ба лоиҳаи стандарти салоҳияти касби «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил»

Касби «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил», ки дар натиҷаи воҳӯриҳо бо вазорату идораҳо ва ассотсиатсияҳои соҳавӣ интиҳоб гардидааст, дар бозори меҳнати дохилӣ ва беруна талаботи зиёд дорад.

Бо ин мақсад ва баланд бардоштани сифати оmodасозии мутахассисони касбҳои соҳаи нақлиёт, ки ба талаботи корфармоён ва мувофиқи меъёрҳои стандартҳои байналхалқӣ ҷавобгӯй бошанд, Стандарти салоҳияти касби «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил» таҳия шудааст.

Стандарти салоҳияти касби «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил» талаботи асосиро нисбати салоҳияти касбии мутахассиси дорои маълумоти ибтидоии касбӣ муқаррар менамояд.

Стандарти салоҳияти касби «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил» дар ҳамаи муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ ва омӯзиш ва таълими калонсолон, ки тибқи қонунгузорӣ ба онҳо ҳуқуқи амалӣ намудани фаъолияти таълимиро барои татбиқи барномаҳои таълимӣ дода шудаанд, истифода бурда мешавад.

Стандарти салоҳияти касби «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил» дар асоси Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030, Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030, Стратегияи рушди соҳаи сохтмони Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тайёр намудани мутахассисон бо назардошти талаботи бозори меҳнат», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таҳсилоти ибтидоии касбӣ», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таҳсилоти калонсолон», Барномаи давлатии касбомӯзии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2021-2025, Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Тартиби таҳия ва эътирофи стандартҳои салоҳияти ҳар як касб, Тартиби таъмини сифати тахассусҳо ва тасдиқкунии тахассусҳо ва Консепсияи таҳсилоти муттасил дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2017-2025 таҳия карда шудааст.

Дар таҳияи стандарти салоҳияти касби «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил» мутахассисони ботаҷриба, устоҳои нуқтаи таъмири автомобил, ки дар он ҷо чунин хизматрасониҳо пешниҳод карда мешаванд, иштирок намуданд.

Стандарти салоҳият талаботи тахассусиро ба касби «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил», ки ба талаботи муосири байналмиллалӣ мутобиқи Стандарти байналмилалии таснифоти машғулиятҳо (ISCO-08) мувофиқат мекунад, пешбинӣ мекунад.

Мафҳумҳои асосӣ

Таҳлили функционалӣ – ин тавсифи фаъолияти меҳнатӣ тавассути амалкард (функсия) ва натиҷаҳо мебошад. Бартарии чунин муносибат дар он аст, ки он имкон медиҳад тағйирот дар технология ва ташкили меҳнат дар бозори меҳнат фавран ба назар гирифта шавад.

Харитаи функционалии касб – ин инъикоси амалкард (функсия)-ҳои асосӣ, ки касби мазкурро ташкил медиҳанд, вазифаҳои ба ин амалкард (функсия)-ҳо дохилгардида ва амалҳои воқеӣ барои иҷро намудани супориш ва ҳалли масъалаҳо дар ҷойи кор, дар шароитҳои тағйирёбанда равона карда шудаанд.

Баҳодиҳӣ (салоҳиятҳо) – маҷмӯи усул ва равандҳо, ки барои баҳодиҳии дастовардҳои шахс (дониш, маҳорат, малака ва муносибати ӯ, яъне салоҳиятҳо), ки одатан бо шаҳодатномадиҳӣ анҷом меёбанд.

Бозори меҳнат – низоми ташаккулёбии талабот ва пешниҳодот ба қувваи корӣ.

Дескриптор – (аз латинӣ «descriptor» – тавсифкунанда) – воҳиди лексикӣ, ки барои шарҳ додани мазмуну моҳияти асосии ҳуҷҷат, истифода карда мешавад.

Тахассус (квалификатсия) – камолоти касбии шахс ва дараҷаи омодагии он барои иҷрои намудҳои корҳои мушаххас, ки бо мавҷудияти салоҳиятҳои аз ҷониби корфармоён эътирофшуда муайян гардида, бо ҳуҷҷати намунаи давлатӣ тасдиқ карда мешавад.

Касб – тарзи машғулият, намуди фаъолияти меҳнатие, ки тайёрии муайян, мавҷудияти донишҳои зарурӣ, маҳорат, малака ва салоҳиятнокиро талаб менамояд ва дар натиҷаи омӯзиши махсус ё таҷриба ба даст оварда мешавад.

Маҳорат – фаъолияти, ки дар инсон дар натиҷаи таълим ва тақрори бисёрқарата ҳосил шуда, баъд ба раванди бошуурона табдил меёбад ва имкон медиҳад, ки шахс натавонад дар шароити муқаррарӣ, балки дар шароити тағйирёбанда низ амал кунад.

Салоҳият – қобилияти истифода карда тавонистани дониш, маҳорат, малака ва муносибат барои иҷрои супориш ё ҳалли масъалаҳо дар вазъиятҳои стандартӣ ва тағйирёбанда.

Стандарт (standard) – ҳуҷҷати меъёрӣ, ки аз ҷониби мақомоти ваколатдор таҳия ва тасдиқ шудааст, дар он талаботи меъёрӣ, қоидаҳо, тавсифот ё принципҳои умумие, ки ба намудҳои гуногуни фаъолият ё натиҷаи онҳо дахлдоранд, муайян карда мешаванд. Ҳадафи ин ҳуҷҷат расидан ба сатҳи беҳтарини низоми соҳаи мазкур мебошад.

Таснифоти миллии тахассусҳо (ТМТ) – ҳуҷҷати меъёрие, ки ҷаҳорҷӯбахоро муайян ва ҳамаи ихтисосҳои дар сатҳи миллий эътирофшударо идора менамояд. Таснифоти миллии тахассусҳо дорои ҷаҳорҷӯбахое мебошад, ки аз якҷанд сатҳ иборат буда, ҳар яки онҳо дар нишондиҳандаҳо (дескрипторҳо)-и салоҳиятҳо, ки алоқаҳои тахассусии байнибахширо дар бар мегиранд, тасвиф карда шуда, ҳамчунин додани ҳуҷҷати намунаи давлатӣ дар бораи соҳиб шудан ба ихтисос дар он роҳандозӣ карда мешавад.

Таълим дар асоси салоҳият – муносибат ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиш, ки ба чӣ тавр дар ҷойи кор шахс корро иҷро карда метавонад, така мекунад.

Стандарти салоҳияти касб – ин ҳуҷҷатест, ки талаботи меъёрии ҳадди аққали дониш, маҳорат, малака ва муносибат (яъне салоҳиятҳо), ки барои сатҳи муайяни таҳассуси касбӣ заруранд, муайян мекунад ва шахс онҳоро бояд дар ҷойи кор дар ҳолатҳои стандартӣ ё тағйирёбанда нишон диҳад. Ҳар як кор мумкин аст, аз стандарти муқарраргардида баландтар иҷро карда шавад, дар ҳеҷ сурат на пасттар аз он. Стандарти салоҳият ба корфармо барои муайян намудани мутобиқати сатҳи таҳассуснокӣ ба талаботи истехсолот ёрӣ мерасонад ва маҳорати касбии намоишдодаи шахсро эътироф намуда, доимӣ нигоҳ доштани стандарти олии касбии ӯро тасдиқ менамояд.

Сатҳи таснифоти таҳассусҳо – ин сатҳи нишондоди мураккабии кори иҷрошаванда, мустақилият ва масъулиятнокии коргар, мувофиқ ба ҳар як сатҳ мебошад. Гузаштан аз як сатҳ ба сатҳи дигар маънии онро надорад, ки ҳамаи нишондодҳои сатҳи таҳассусиро тавсифкунанда бояд фарқ кунанд: ҳар як сатҳи навбатӣ ба муносиби дараҷаи пешин мувофиқ кунонида мешавад ва воридкунии ниҳии ҳамаи тавсифоти сатҳи пешинаро дар назар мегирад.

Малакаҳои бақортаъминкунӣ – ин амалҳои бошууронаи мутахассис, ки ба мутобиқшавии бомуваффақият дар бозори меҳнат равона карда шудаанд. Маҳорати ташкил карда тавонистани донишу малакаҳои банақшагирӣ ва пешравии касбӣ, баланд бардоштани сатҳи салоҳиятҳо барои пешравии бомуваффақият дар бозори меҳнат, дар ҳамаи бахшҳо ва зинаҳои шугъло дар бар мегирад.

СБТШ-08 (ISCO-08) – Стандарти байналмилалӣ таснифоти машғулиятҳо (International Standart Classification of Occupations) соли 2008 низоми таснифот ва ҷамъбасти маълумотро дар бораи шугъли касбӣ, ки дар асоси барӯйхатгирии оморӣ ва тадқиқот гирифта шудааст, ҳамчунин истифодабарии захираҳои маъмуриро ифода мекунад.

Воҳиди салоҳият – ин баёноти кӯтоҳи натиҷаи вазифаҳои салоҳият мебошад, ки маълумот дар бораи дониш, маҳорат, малака ва муносибатро дорад (дар бораи мақсадҳои воҳиди салоҳият ва доираи малакаҳое, ки ба онҳо тааллуқ дорад, васеъ маълумот медиҳад).

Воҳидҳои салоҳияти фароумумӣ (трансверсалӣ) – ин салоҳиятҳои умумӣ мебошанд, ки барои бештари касбҳо ва амалан барои ҳамаи соҳаҳо заруранд.

Воҳидҳои салоҳиятҳои заминавӣ (базавӣ) – ин чунин салоҳиятҳое мебошанд, ки дар доираи муайяни ин ва ё он соҳа талабот доранд.

Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ – ин салоҳиятҳое мебошанд, ки барои иҷро намудани фаъолияти касбии мушаххас заруранд.

Воҳидҳои салоҳиятҳои махсус – ин салоҳиятҳое мебошанд, ки барои иҷрои фаъолияти хоси касбӣ истифода карда мешаванд.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо – барои гузаронидани баҳодихӣ маълумоти заруриро пешниҳод менамояд, усулҳои муносиб, захираҳои амиқ ва шароитро, ки барои гузаронидани баҳодихии воҳиди салоҳияти мушаххас

заруранд, тавсиф менамояд. Номзад дар баҳодихӣ далелҳои мушаххасро пешниҳод менамояд, ки ба баҳодихандагон барои муайян кардан ва қабули қарор, ки оё салоҳияти муайян аз худ карда шудааст ва ё шахси мазкур корро дар ҷойи корӣ мувофиқи Стандарти салоҳияти касбии тасдиқшуда иҷро карда метавонад, кӯмак мерасонад.

Навсонӣ (вариативӣ) муайян мекунад:

– аҳамияти истилоҳоти асосӣ, ки дар меъёрҳои иҷроӣ истифода мешаванд;

– навсонӣ дар вазъияти корӣ ва ҳолатҳо, ки метавонанд ба фаъолият таъсир расонанд;

– фарқияти мазмунӣ дар вобастагӣ аз воҳидҳои салоҳият ва матни муайян (чун мизочони меҳмонхона аз мизочони барои таъмири кондитсионер фарқ мекунад);

танҳо ба воҳиди салоҳияти мушаххас дахлдоранд, на ба ҳамаи воҳидҳои салоҳиятҳо дар умум.

Салоҳияти касбӣ – қобилияти истифода карда тавонистани дониш, маҳорат ва малакаҳо барои иҷрои вазифаҳои касбӣ дар вазъиятҳои стандартӣ ва тағйирёбанда.

Салоҳиятҳои умумифарҳангӣ – ин маҷмӯи дониш, малака, элементҳои таҷрибаи фарҳангӣ, ки ба шахс имкон медиҳанд дар муҳити иҷтимоӣ-иқтисодӣ озодона мавқеи худро муайян кунад, элементҳои онро истифода барад ва муносибати онро барои иҷрои вазифаҳои касбӣ ташаккул диҳад. Салоҳиятҳои умумифарҳангӣ аз воҳидҳои салоҳиятҳои трансверсалӣ (фароумумӣ) ва малакаҳои бокортаъминкунӣ иборат мебошад.

Салоҳиятнокӣ – соҳиб будан ба дониш, малакаву маҳорат ва муносибат, ки барои фаъолияти пурсамар дар соҳаи муайян зарур аст.

Талаботи бозори меҳнат – эҳтиёҷоти корфармоён ба қувваи корӣ аз рӯи гурӯҳҳои мушаххаси касб ва намудҳои машғулият.

Бо стандарти салоҳиятҳои касбҳо кӣ кор мекунад

– Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои муайян кардани самаранокии амалиёти сохтори ТИКТО ҶТ, таъсиррасонии он ба болоравии иқтисодии давлат, яъне алоқа бо бозори меҳнат;

– мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии шаҳр, ноҳия барои рушди минтақаи худ;

– дар бахши таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ ва омӯзиш;

– омӯзгорон барои донишони он, ки чиро ба таълимгирандагон омӯзонанд;

– таълимгирандагон, барои донишони он, ки ҷӣ хел ва чиро меомӯзанд;

– маъмурияти муассисаҳои таълимӣ барои донишони он, ки оё сатҳи тайёрии омӯзгорон ва хатмкунандагон ба талаботи бозори меҳнат мувофиқат мекунад ё не;

– корфармоён, ки стандартҳои салоҳиятҳоро барои тақмили таҳассуси касбии кормандон истифода мекунад, то ин ки ба кормандон дар самти мутобиқшавӣ ба малакаву маҳорат ва донишҳои тағйирёбанда ва

салоҳиятнокии онҳо бо сабаби дигаргуниҳои дар технологияи истеҳсолот бамиёномада тавсияҳо диҳанд;

- шаҳрвандони алоҳида, ки меҳоҳанд маълумоти касбӣ гиранд ё сатҳи таҳассусии касбии худро ба таври инфиродӣ такмил диҳанд;

- шаҳрвандоне, ки мустақилона таълим гирифтаанд ва меҳоҳанд ҳуҷҷати намунаи давлатӣ (сертификат ё шаҳодатнома) гиранд;

- оила, волидони таълимгирандагон, ки меҳоҳанд фаҳманд, чиро ва чӣ хел фарзандони онҳо таълим мегиранд, пас аз хатми таълим онҳо ба чӣ кор машғул мешаванд;

- шаҳрвандоне, ки меҳоҳанд ба ҷойи кории дигар гузаранд;

- шаҳрвандоне, ки меҳоҳанд норасоҳои худро дар дониш, малака, маҳорат ва муносибат, яъне салоҳиятҳои худ бартараф намоянд;

- шаҳрвандоне, ки фаъолияти соҳибкории худро васеъ кардан меҳоҳанд;

- шаҳрвандоне, ки коргарони беҳтарин шудан меҳоҳанд ва ғайра.

Стандартҳо ва меёриҳои соҳа

Айни замон, барои соҳаи нақлиёт стандартҳо ва ҳуҷҷатҳои меёрии зерин қабул карда шудаанд ва амал мекунанд:

- Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи таъмини амнияти экологии нақлиёти автомобилӣ аз 8 августи соли 2015, №1214;

- Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи беҳатарӣ аз сӯхтор аз 13 феввали соли 2008, №879;

- Кодекси нақлиёти автомобилии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 апрели 2020, №1689;

- 03.080.10 СТ РТ СТБ 960-2002. Таъмир ва хизматрасонии техникаи автомобилҳо. Талаботҳои умумии беҳатарӣ;

- 03.220.20 СТ РТ 1087-2009. Воситаҳои нақлиёти автомобилӣ. Талаботҳои беҳатарӣ ба ҳолати техникӣ;

- 43.040.40 СТ РТ ГОСТ Р 41.30-2008. Фармоишҳои якхела, ки барои тасдиқи расмӣ резинчарха (шина)-ҳо барои автомобилҳо ва ядакҳои онҳо дахлдоранд;

- 43.040.40 СТ РТ ГОСТ Р 41.34-2008. Фармоишҳои якхела барои тасдиқи расмӣ воситаҳои нақлиётӣ нисбат ба пешгирӣ намудани хатари бавучудоии сӯхтор;

- 43.040.40 СТ РТ ГОСТ Р 41.42-2008. Фармоишҳои якхела барои тасдиқи расмӣ воситаҳои нақлиётӣ нисбат ба шинондани таҷҳизоти муҳофизати (бамперҳо)-и пеш ва қафо ва ғайра;

- 43.040.40СТ РТ ГОСТ Р 41.68-2008. Фармоишҳои якхела нисбат ба тасдиқи расмӣ воситаҳои нақлиёти автомобилӣ вобаста ба ченкунии суръати ҳадди аксар (максималӣ).

Тавзеҳоти умумии касби «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил»

Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил бо таъмир ва хизматрасонии техникии автомобилҳо (мошинҳои сабукрав, боркаш, автобусҳо), дучарҳо (мотоциклов) ва ғайра машғул мебошад. Ин мутахассис бо сохти ҳамагуна автомобилҳо шинос буда, метавонад аз рӯи нишонаҳои гуногун сабабҳои носозихоро дар автомобил ошкор созад, шикастагихоро пешгирӣ ва бартараф намояд.

Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил натавонад асбобҳои челонгариро ба кор мебарад, балки дастгоҳи ташхискунандаро низ хуб истифода бурда метавонад. Вай бо қоидаҳои таҷзия ва васлкунии қисматҳои агрегати автомобил хуб шинос мебошад. Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил ҳамчунин бо хизматрасонии техникии автомобил машғул аст. Вай танзимкунӣ (чӯрсозии) механизмҳо ва ё иваз кардани қисмҳои корношоями механикиро иҷро мекунад.

Ба уҳдадорихои вай танзимкунии ӯбада – баробаршавӣ (развал – схождение), корҳои шиномонтажкунӣ ва мувозикунӣ ҷарҳҳо дохил мегарданд.

Челонгарон ва таъмиргарони воситаҳои нақлиёти автомобилӣ муҳаррикро таъмир месозанд, хизматрасонӣ ва насб мекунад. Онҳо ҳамчунин дастгоҳҳои механикӣ ва вобастаи автомошинаҳои сабукрав, боркаш, дучарҳо ва дигар воситаҳои нақлиётро таъмир ва насб мекунад.

Ба вазифаҳо дохил мегарданд:

- (а) мушоҳидакунӣ ва ташхиси носозихои муҳаррик ва ҷузъҳо;
- (б) насбкунӣ, санҷиш, озмоиш ва хизматрасонии муҳаррикони воситаҳои нақлиётӣ ва дучарҳо;
- (с) ивази қисматҳои муҳаррик ва ё муҳаррикҳои пурра;
- (г) васл, санҷиш, танзим, таҷзия, барқароркунӣ ва ивази қисматҳои носоз (корношоями) воситаҳои нақлиётӣ;
- (е) насбкунӣ ва ё танзимкунии муҳаррикон ва боздоштҳо, ҳамчунин танзимкунии ҷанбараки идоракуни ва дигар қисматҳои воситаҳои нақлиётӣ;
- (е) насбкунӣ, танзимсозӣ, хизматрасонӣ ва ивази қисматҳои мехатроникии автомобилҳо;
- (г) иҷро кардани хизматрасонии техникии нақшавӣ, ба монанди ивази равған, равғанмоӣ, чӯрсозии муҳаррик бо мақсади таъмин намудани қори муназзами воситаҳои нақлиётӣ ва таъмини риояи меъёрҳо оид ба нигоҳдории муҳити зист;
- (h) насб кардани муҳаррикон ва қисматҳои онҳо баъди таъмир.

Рӯйхати воҳидҳои салоҳиятҳои касби «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил» сатҳи 2-юми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон

Рамзи воҳидҳои салоҳиятҳо	Номгуӣи воҳидҳои салоҳиятҳо
Воҳидҳои салоҳиятҳои трансверсалӣ (фароумумӣ)	
ТС-01-1/01	Гузаштан аз муоинаи тиббӣ
ТС 03-1/01	Кор кардан дар даста ва бо мизочон/ фармоишгарон
ТС 04-2/01	Расонидани ёрии аввалия
ТС 05-2/01	Истифода бурдани технологияи иттилоотӣ-компютерӣ
Воҳидҳои салоҳиятҳои заминавӣ (базавӣ)	
ТВ 01-1/01	Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ
ТВ 02-2/01	Муошират кардан бо забонҳои хориҷӣ дар сатҳи заминавӣ
ТВ 04-1/01	Иҷро кардани корҳои челонгарӣ
Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ	
ТИ 7231-01-2/01	Чудо карда гирифтани полҳои ҳавоӣ (воздушный фильтр)
ТИ 7231-02-2/01	Иваз кардани равшанҳои молидании автомобил
ТИ 7231-03-2/01	Бартараф кардани нуқсон дар насоси обии муҳаррик
ТИ 7231-04-2/01	Иваз намудани амортизаторҳои равшанӣ ва газӣ
ТИ 7231-05-2/01	Иваз кардани ғўлла (втулка)-ҳои резинии танзимкунанда (стабилизатор)
ТИ 7231-06-2/01	Иваз намудани найчаҳои обгузаронии радиатор
ТИ 7231-07-2/01	Иваз намудани курси (диск)-и таъкикунанда дар системаи боздошт
ТИ 7231-08-2/01	Иваз кардани қосидаҳои (датчик)-ҳои системаи боздорӣ (ABS)

Малакаҳои бокортаъминкунии касби «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил», сатҳи 2-юми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон

Малакаҳои бокортаъминкунии	Малакаҳое, ки корфармоён ҳамчун зарурӣ муайян мекунанд
Муоширате, ки ба самаранок ва мутаносиб будани муносибатҳои байни ҳамкорон ва мизочон/фармоишгарон мусоидат менамояд	-шунидан ва дарк кардан; -бурро ва кушоду равшан баён намудан; -меҳрубон будан; -суботкор будан; -мубодилаи иттилоот кардан; -бо забони хориҷӣ дар сатҳи заминавӣ муошират кардан.
Кор дар даста, ки ба муносибатҳои кории самаранок ва дастоварди натиҷаҳо мусоидат менамояд	-дар дастаҳои синну соли гуногун, новобаста аз ҷинс, наҷод ва мансубияти динӣ кор кардан; -мустақилона ва ба сифати аъзои даста кор кардан; -дақиқӣ; -масъулнокӣ; -меҳнатдӯстӣ; -сарфакорӣ; -донистани Кодекси меҳнат.
Маҳорати ҳал намудани мушкилоте, ки барои ба даст овардани натиҷаҳои	-зоҳир намудани мустақилият ва ташаббускорӣ дар ошкор ва бартараф кардани мушкилот; -дурандешӣ;

самаранок мусоидат менамояд	-бовичдонӣ; -махорати расонидани ёрии аввалия.
Ташаббус ва ухдабарой, ки барои бадастовариин натиҷаҳои инноватсионӣ мусоидат менамояд	-мубокишавӣ ба вазъиятҳои нав; -муайян кардани имкониятҳои барои дигарон ғайричашмдошт; -татбиқ кардани ғояҳо ба амал; -иштирок дар раванди ташаккулёбии пайваста; -омодагӣ ба навоарҳо; -зирагӣ.
Банақшагирӣ ва ташкили фаъолият, ки банақшагирии стратегии дарозмуҳлат ва кӯтоҳмуҳлатро таъмин менамояд.	-мақсадгузориин мушаххас ва натиҷаҳои кор; -банақшагирии кор ва истифодаи захираҳо, аз ҷумла идоракунии вақт; -муайян ва ҷобачокунии афзалиятҳо; -ҳамоҳангсозии вазифаҳо барои худ ва дигарон; -бодикқатӣ; -муташаққилӣ; -қоидаҳои тартиботи дохилии ташкилот/корхона.
Худидоракуние, ки ба қаноатмандӣ ва рушди кормандон мусоидат менамояд	-мавҷудияти диди шахсӣ ва мақсадҳо; -боварӣ ба ғояҳо ва диди шахсӣ; -устувориин ахлоқӣ; -масъулиятнокӣ -риояи одоб (этика) ва зебошиносӣ (эстетика).
Омӯзише, ки ба мунтазам ташаккулёбии фаъолияти кормандон/ширкатҳо ва ноил шудан ба натиҷаҳои мусбӣ мусоидат менамояд	-эътирофи зарурияти таълим бо назардошти тағйиротҳо; -омода будан ба сарфи вақт ва саъю кӯшиш ба омӯхтани малакаҳои нав; -хоҳиши таълим дар ҷойи кор ва бидуни он; -самимият барои ғояҳо ва усулҳои нави идоракунии худомӯзӣ; -дастгирии ҳамкорон ва барқарор кардани робитаҳо; -истифодаи таълим ба масъалаҳои «техникӣ» (масалан, омӯзиши маҳсулот) ва «мушкилоти одамон» (масалан, ҷанбаҳои байнишахсиятӣ ва фарҳангии кор)
Технологияе, ки барои ҳалли самаранокӣ вазифаҳо мусоидат менамояд	-донистани малакаҳои заминавии технологияи иттилоотӣ; -хоҳиши аз худ кардани малакаҳои нави технологияи иттилоотӣ; -мавҷудияти тавоноии ҷисмонии мувофиқ.

Воҳидҳои салоҳиятҳои фароумумӣ (трансверсали)

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Гузаштан аз муоинаи тиббӣ	ТС 01-1/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди омодагӣ ва гузаштан аз муоинаи тиббиро бо мақсади таъмин намудани саломатӣ барои иҷрои уҳдадорихои вазифавӣ, ошкор ва табобати саривактии беморӣ ва пешгирӣ аз онро тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми ба қор қабул шудан; - гузаштани муоинаи тиббии нақшавӣ ва ғайринақшавӣ тибқи ҷадвали ташкилот.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - маҳорати баён кардани мақсади худ; - маҳорати гӯш кардан ва шундан; - маҳорати таҳлили тавсияҳои хаттӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Шиносой бо тартиби гузаштан аз муоинаи тиббӣ	1.1. Шиносой бо ҳуҷҷатҳо оид ба гузаштани муоинаи тиббӣ. 1.2. Шиносой бо намудҳои муоинаи тиббӣ тибқи ҷадвали тасдиқшуда.
2. Гузаштан аз муоинаи тиббӣ	2.1. Гузаштани муоинаи тиббии муқаддимаӣ, ҳатмӣ, даврӣ ва ғайринавбатӣ тибқи ҷадвали тасдиқшуда. 2.2. Пешниҳод намудани маълумотнома/дафтарчаи беҳбудсозӣ (санитарӣ) баъди батасвибрасонӣ ба корхона/ташкилот.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани беҳдошт (гигиена)-и шахсӣ; - гирифтани маълумот оид ба гузаштани муоинаи тиббӣ; - гузаштани муоинаи тиббии муқаддимаӣ, ҳатмӣ, даврӣ ва ғайринавбатӣ тибқи ҷадвали тасдиқшуда; - пешниҳод намудани маълумотнома/дафтарчаи беҳбудсозӣ (санитарӣ) баъди батасвибрасонӣ ба корхона/ташкилот.
Донишҳои талабшаванда:	- муқаррарот оид ба қонунгузориҳои меҳнат; - маълумотнома/ дафтарчаи беҳбудсозӣ (санитарӣ) ва вазифаи он; - қоидаҳои гузаштан аз муоинаи тиббӣ.
Муносибати талабшаванда ба қор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - боинтизом; - бомасъул; - бовиҷдон.

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳатмӣ ба саволҳои ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳои ҷавоб додан/мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Чамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдиҳӣ/рунамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи таълимгиранда/худбаҳоидиҳӣ	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1. Шиносоӣ бо тартиби гузаштан аз муоинаи тиббӣ											
1.1. Шиносоӣ бо ҳуҷҷатҳо оид ба гузаштани муоинаи тиббӣ				✓							
1.2. Шиносоӣ бо намудҳои муоинаи тиббӣ тибқи ҷадвали тасдиқшуда				✓							
Элементи 2: Гузаштан аз муоинаи тиббӣ											
2.1. Гузаштани муоинаи тиббии муқаддимаӣ, ҳатмӣ, даврӣ ва ғайринавбатӣ тибқи ҷадвали тасдиқшуда											✓
2.2. Пешниҳод намудани маълумотнома/дафтарчаи беҳбудсозӣ (санитарӣ) баъди батасвибрасонӣ ба корхона/ташкilot											✓

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Намудҳои муоинаи тиббӣ:	- муқаддимаӣ; - ҳатмӣ; - даврӣ; - ғайринавбатӣ.
--------------------------------	--

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон	ТС 03-1/01
Воҳиди салоҳияти мазкур корҳои умумии мақсадноки даста, ки вазифаи умумиро бо қоидаҳои муқаррарнамудаи таъшилот ҳал мекунад, тавсиф менамояд. Коргарон дар қомебиҳои даста манфиати шахсӣ доранд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур:	
- ҳангоми кор дар қоллективи ҳар таъшилот/қорхона.	
- Шартҳои қаблӣ (пешакӣ):	
- вучуд надоранд.	

Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ)-и ВС
1. Муайян кардани мақсад ва вазифаҳо	1.1. Муайян кардани мақсад ва вазифаҳои кор дар даста якҷоя бо ҳамкорон. 1.2. Муайян кардани ҷойкунонии афзалиятҳо ва иҷрои масъалаҳои алоҳида дар муҳлати таъиншуда. 1.3. Мувофиқа ва мутобиқ кардани ухдадорихи инфиродӣ барои ноилшавӣ ба мақсадҳои гузашташуда.
2. Кор кардан дар даста	2.1. Изҳори боварӣ кардан, дастгирӣ ва эҳтиром нисбати аъзоёни даста дар фаъолияти ҳаррӯза. 2.2. Эътирофи <i>фарқиятҳои фарҳангӣ</i> дардаста. 2.3. Ҳангоми зарурат истифода бурдани ёрии дигар аъзоёни даста. 2.4. Эътино (муассирӣ) ба робитаи мутақобила ва иттилоот аз ҷониби дигар аъзоёни даста.
3. Риоя кардани одоб ва зебӣ (этика ва эстетика)	3.1. Муошират намудан бо ҳамкорон боадабона, хушмуомила. 3.2. Истифода бурдани забон ва лаҳни мутобиқ ба вазъияти зикршуда дар робитаи хаттӣ ва ҳам шифоҳӣ. 3.3. Истифода бурдани <i>муоширати ғайришифоҳии</i> мувофиқ. 3.4. Таҳаммулпазирӣ нисбат ба фарқиятҳои фарҳангӣ ва иҷтимоӣ. 3.5. Истифодаи усулҳои фаъоли гӯш кардан. 3.6. Интиҳоби воситаи робитаи мувофиқ вобаста аз вазъияти муайян. 3.7. Истифодаи боодобонаи воситаҳои робита тибқи протоколҳои стандартӣ ва расму тартиби ташкилӣ.

Малакаҳои талабшаванда:	- муошират, алоқаманд ба шумидан (гӯшдиҳӣ); - савол додан; - муоширати хаттӣ, возеҳ ва кӯтоҳ навиштани паём, қайдҳо, мактубҳо; - ба шахси вазифааш баландтар итоат кардан; - ба дарккунӣ кӯшиш кардан; - бо атрофиён эҳтиромона муносибат кардан; - ошкор ва воқиф шудан ба вазъияти муноқишавӣ, шикоятҳо дар доираи масъулият; - дар даста кор кардан; - гӯш додан ва шунавидан; - малакаҳои заминавии босаводона хондан; - малакаҳои худидоракунии.
Донишҳои талабшаванда:	- мақсад ва вазифаҳои кор дар даста якҷоя бо ҳамкорон; - бартарихи кор дар даста; - воситаҳои робитаӣ; - принципҳои кори даста; - тавсифот, усул ва меъёрҳои истифодаи воситаҳои гуногуни муошират; - намудҳои қабул ва қоидаҳои рафтор дар онҳо; - мафҳуми этика ва ахлоқ; - одоби сӯҳбат ва маданияти нутқ; - симои зоҳирӣ;

	- хусни рафтори расмӣ ва сиёсӣ; - тарзи рафтор дар ҷойҳои ҷамъиятӣ, ҷойи кор; - одоби сӯҳбатҳои телефонӣ бо мизоҷон ва ҳамкорон; - калима, ибора ва услуби сӯҳбати телефонӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	- ба шахси вазифааш баландтар итоат кардан; - ба дарккунӣ кӯшиш кардан; - бо атрофиён эҳтиромона муносибат кардан. Чунин бояд буд: - бодикқат; - покизақор; - масъул; - уҳдабаро; - меҳрубон; - ташаббускор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодиҳии маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳои ҷавоб додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳои ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдиҳӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/худбаҳолиҳӣ	Баҳодиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Муайян кардани мақсад ва вазифаҳо											
1.1. Муайян кардани мақсад ва вазифаҳои кор дар даста якҷоя бо ҳамкорон											✓
1.2. Муайян кардани ҷойкунонии афзалиятҳо ва иҷрои масъалаҳои алоҳида дар муҳлати таъиншуда											✓
1.3. Мувофиқа ва мутобик кардани уҳдадорҳои инфиродӣ барои ноилшавӣ ба мақсадҳои гузошташуда											✓
Элементи 2. Кор кардан дар даста											
2.1. Изҳори боварӣ кардан, дастгирӣ ва эҳтиром нисбати аъзоёни даста дар фаъолияти ҳаррӯза											✓
2.2. Эътирофи <i>фарқиятҳои фарҳангӣ</i> дар даста											✓
2.3. Ҳангоми зарурат											✓

истифода бурдани ёрии дигар аъзоёни даста											
2.4. Эътино (муассирӣ) ба робитаи мутақобила ва иттилоот аз ҷониби дигар аъзоёни даста											√
Элементи 3: Риоя кардани одоб ва зебӣ (этика ва эстетика)											
3.1. Муоширатнамудан бо ҳамкорон боадабона, хушмуомила	√										
3.2. Истифода бурдани забон ва лаҳни мутобиқ ба вазъияти зикршуда дар робитаи хаттӣ ва ҳам шифоҳӣ	√										
3.3. Истифода бурдани муоширати ғайришифоҳии мувофиқ	√										
3.4. Изҳори таҳаммулпазирӣ нисбат ба фарқиятҳои фарҳангӣ ва иҷтимоӣ	√										
3.5. Истифодаи усулҳои фаъоли гӯш кардан	√										
3.6. Интихоби воситаи робитаи мувофиқ вобаста аз вазъияти муайян	√										
3.7. Истифодаи боодобонаи воситаҳои робита тибқи протоколҳои стандартӣ ва расму тартиби ташкилӣ	√										

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Фарқиятҳои фарҳангӣ:	- намудҳои саломдихӣ, хайрбод ва гуфтугӯ; - забони имову ишораҳо; - махсусияти услубҳои миллии муомилаи корӣ; - махсусияти муносибати байнифарҳангӣ.
Муоширати ғайришифоҳӣ:	- забони имову ишора; - риоя кардани фосолаи муайян байни шарикон.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Расонидани ёрии аввалия	ТС 04 – 2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур малака ва донишҳои заруриро барои расонидани ёрии аввалия ва ниғаҳдорӣ ҳаёт дар давраи то расонидани ёрии тиббӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми арзёбии ҳолатҳои руҳдода, бартараф кардани таваккалҳои мушаххас, хавф ва захмҳои ба он алоқаманд.	

Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 03 – 1/01 Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Арзёбии ҳолати рухдода	1.1. Арзёбии вазъият ва кам кардани хатар , ба вучуд оварандаи таваккали захмгирӣ ё беморӣ барои худ ва дигарон. 1.2. Ошкор кардани ҳодисаи нохуш, захм, беморӣ ва арзёбии ҳолати ҷабрдида. 1.3. Даъват намудани ёрии таъҷилӣ. 1.4. Оромона ба ҷабрдида дар бораи ҳолати ӯ иттилоъ дода, таскин намудан. 1.5. Истифода бурдани ашё ё таҷҳизоти дастрас барои худро бароҳат ҳис кардани ҷабрдида. 1.6. Бо ҷабрдида босаброна муошират карда, ҳамдардӣ ва эҳтиром зоҳир намудан.
2. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми осеб дидан аз барқ ва раъд	2.1. Бартараф намудани таъсири омилҳои хавфнок (аз таъсири ҷараёни барқӣ озод кардан, хомӯш кардани либосҳои сӯхта, аз об дур кардани ҷабрдида ва ғайра). 2.2. Муайян намудани характери зарари ба ҳаёти ҷабрдида бештар таҳдидкунанда. 2.3. Иҷро намудани пайдарпайии амалҳо оид ба наҷот додани ҷабрдида.
3. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми хунравӣ	3.1. Расонидани ёрӣ дар боздошти хунравӣ. 3.2. Истифодаи фишороварии мустақим ба ҷароҳат.
4. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми шикасти устухон	4.1. Беҳаракат кардани қитъаи шикаст. 4.2. Карахт кардани қитъаи шикаст. 4.3. Тахтачабандӣ (шинагузорӣ) кардани узви шикастаи бадан.
5. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми ғарқшавӣ	5.1. Додани нафаси сунъӣ. 5.2. Гузаронидани масҳи мустақим ба қафаси сина.
6. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми нафасгиршавӣ	6.1. Истифода бурдани усули Геймлих. 6.2. Такрор кардани усул то аз нойи нафас баромадани монеа.
7. Расонидани ёрии аввалия зимни сӯхтан	7.1. Баровардан ба ҷойи беҳатар. 7.2. Коркарди ҷойи сӯхта.
8. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми зарбхӯрии майна	8.1. Санҷидани нишонаҳои зарбхӯрӣ. 8.2. Муайян кардани нишонаҳо (азҳушравӣ, аз даст додани тамоюлот, хирашавии хотира, сарчархзанӣ, дилбеҳузурӣ).
9. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми осеб дидани сутунмуҳра	9.1. Иҷрои амали дуруст ҳангоми гумонбарии осеби сутунмуҳра. 9.2. Зоҳир намудани эҳтиёткорӣ ҳангоми додани нафаси сунъӣ.
10. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми ҳолатҳои фаврии ғайримуқаррарӣ	10.1. Расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи дил. 10.2. Расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи асаб. 10.3. Расонидани ёрӣ ҳангоми захролудшавӣ.
11. Иттилоъ додан ба кормандони тиб оид ба расонидани ёрӣ	11.1. Иттилоъ додан оид ба вақт ва ҷораҳои андешида. 11.2. Иттилоъ додан оид ба дорувориҳои истифодашуда.
Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои техникаи беҳатарии барқӣ; - муайян намудани хатарҳои барқӣ;

	- бартараф намудани хатарҳои ба ҳаёти инсон таҳдидукунонда; - истифода намудани дастурамалҳо оид ба истифодабарии асбобу таҷҳизоти барқӣ; - арзёбии вазъият ва кам кардани хунравӣ; - ошкор кардани ҳодисаи нохуш, захм ва арзёбии ҳолати ҷабрдида; - даъват намудани ёрии таъҷилӣ; - иттилоъ додан оид ба дорувориҳои истифодашуда; - оромона ба ҷабрдида дар бораи ҳолати ӯ иттилоъ дода, таскин намудан; - истифода бурдани ашё ё таҷҳизоти дастрас барои худро бароҳат ҳис кардани ҷабрдида; - бо ҷабрдида босаброна муошират карда, ҳамдardӣ ва эҳтиром зоҳир намудан; - истифода намудани тахтача/чӯбча барои мустаҳкам кардани шикаст; - додани нафаси сунъӣ; - масҳ кардани дил ва қафаси сина; - хондан, фаҳмидани дастурамал ва истифода бурдани он; - истифодаи воситаҳои сӯхторхомӯшкунӣ; - расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи дил; - расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи асаб; - расонидани ёрӣ ҳангоми захролудшавӣ.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои техникаи беҳатарии барқӣ; - хатарҳои барқии ҳангоми кор руҳдода; - қоидаҳои бартарафкунии хатарҳои ба ҳаёти инсон таҳдидукунонда; - амалҳо оид ба наҷот додани ҷабрдида; - дастури Ҳилоли Аҳмар оид ба принципҳои расонидани ёрии аввалия; - дастурамали расонидани ёрии аввалия ҳангоми хунравӣ; - дастурамали расонидани ёрии аввалия ҳангоми шикасти устухон; - дастурамали расонидани ёрии аввалия ҳангоми ғарқшавӣ ва нафасгиршавӣ; - дастурамали расонидани ёрии аввалия зимни сӯхтан; - дастурамали расонидани ёрии аввалия ҳангоми зарбхӯрии майна ва осеб дидани сутунмуҳра; - монеташавии роҳҳои нафасгирӣ/нафастангӣ; - сӯхтан (ҳароратӣ, кимиёвӣ, барқӣ, соишхӯрӣ); - қоида ва тартиби додани нафаси сунъӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - покизакор; - масъул; - уҳдабаро; - мушфик; - раҳмдил.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди махсулоти тайёр	Ҳатӣ ба саволҳои таҷриба додан/тестҳо	Шифоӣ ба саволҳои ҳафта додан/Мушоҳида	Қори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдҳӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бози нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимигиранда/худбаҳоидҳӣ	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Арзёбии ҳолати руҳдода											
1.1. Арзёбии вазъият ва кам кардани ҳатар , ба вучуд оварандаи таваккали захмгирӣ ё беморӣ барои худ ва дигарон				✓							
1.2. Ошкор кардани ҳодисаи нохуш, захм, беморӣ ва арзёбии ҳолати ҷабрдида				✓							
1.3. Даъват намудани ёрии таъҷилӣ				✓							
1.4. Оромона ба ҷабрдида дар бораи ҳолати ӯ иттилоъ дода, таскин намудан									✓		
1.5. Истифода бурдани ашё ё таҷҳизоти дастрас барои худро бароҳат ҳис кардани ҷабрдида									✓		
1.6. Бо ҷабрдида босаброна муошират карда, ҳамдардӣ ва эҳтиром зоҳир намудан									✓		
Элементи 2:Расонидани ёрии аввалия ҳангоми осеб дидан аз барқ ва раъд											
2.1. Бартараф намудани таъсири омилҳои ҳавфнок (аз таъсири ҷараёни барқӣ озод кардан, ҳомӯш кардани либосҳои сӯхта, аз об дур кардани ҷабрдида ва ғайра)									✓		
2.2. Муайян намудани характери зарари ба ҳаёти ҷабрдида бештар таҳдидунонда									✓		
2.3. Иҷро намудани пайдарпайии амалҳо оид ба наҷот додани ҷабрдида									✓		
Элементи 3:Расонидани ёрии аввалия ҳангоми ҳуҷравӣ											

3.1. Расонидани ёрӣ дар боздошти хунравӣ									√		
3.2. Истифодаи фишороварии мустақим ба ҷароҳат									√		
Элементи 4: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми шикасти устухон											
4.1. Беҳаракат кардани қитъаи шикаст									√		
4.2. Карахт кардани қитъаи шикаст									√		
4.3. Тахтачабандӣ (шинагузорӣ) кардани узви шикастаи бадан									√		
Элементи 5: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми ғарқшавӣ											
5.1. Додани нафаси сунъӣ									√		
5.2. Гузаронидани масҳи мустақим ба қафаси сина									√		
Элементи 6: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми нафасгиршавӣ											
6.1. Истифода бурдани <i>усули Геймлих</i>									√		
6.2. Такрор кардани усул то аз нойи нафас баромадани монеа									√		
Элементи 7: Расонидани ёрии аввалия зимни сӯхтан											
7.1. Баровардан ба ҷойи беҳатар									√		
7.2. Коркарди ҷойи сӯхта									√		
Элементи 8: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми зарбхӯрии майна											
8.1. Санчидани нишонаҳои зарбхӯрӣ									√		
8.2. Муайян кардани нишонаҳо (азхушравӣ, аз даст додани тамоюлот, хирашавии хотира, сарчархзанӣ, дилбеҳузурӣ)									√		
Элементи 9: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми осеб дидани сутунмуҳра											
9.1. Иҷрои амали дуруст ҳангоми гумонбарии осеби сутунмуҳра									√		
9.2. Зоҳир намудани эҳтиёткорӣ ҳангоми додани нафаси сунъӣ									√		
Элементи 10: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми ҳолатҳои фаврии ғайримуқаррарӣ											
10.1. Расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи дил									√		
10.2. Расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи асаб									√		

10.3. Расонидани ёрї хангоми захролудшавї									√		
Элементи 11: Иттилоъ додан ба кормандони тиб оид ба расонидани ёрї											
11.1. Иттилоъ додан оид ба вақт ва чораҳои андешида									√		
11.2. Иттилоъ додан оид ба дорувориҳои истифодашуда									√		

Навсонї (вариативї) (муҳити корї, вазъият, шароити асосии корї)

Хатар –	- ҷисмонї; - биологї; - кимиёвї; - марбут ба омили инсонї.
Усули Геймлих –	Тартиби амал хангоми расонидани ёрї ба нафасгиршуда: - бояд аз паси ҷабридида истода (агар ҳанӯз рост истода ва ба ҳуш бошад), бо дастон ўро дар бар гирифтан; - як дастро мушт карда, бо он тарафе, ки ангушти калон дорад, ба шиками ҷабридида дар сатҳи байни нофу қавсаҳои тахта (қабурға)-ҳо гузоштан; - кафи дигар дастро ба болои мушт гузошта, бо тапишдиҳии зуд ба боло бо мушт ба шикам зер мекунад; - дастонро баробари ин якбора аз оринҷ қат мекунад, лекин қавсаи синаи ҷабридидаро зер кардан лозим нест; - ин усулро хангоми зарурат чанд маротиба такрор мекунад, то роҳи нафас кушода шавад; - агар роҳи нафас кушода шавад, нафасгирии одам барқарор мешавад ва рангу рӯяш муътадил мегардад.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Истифода намудани технологияҳои иттилоотӣ-компютерӣ	ТС 05-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди шиносӣ бо технологияи иттилоотиро дар сатҳи заминавӣ - кор бо муҳаррири матнӣ ва графикӣ, почтаҳои электронӣ, ҷустуҷӯ ва бозкашии (скачивание) иттилоотро аз Интернет тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур:	
- қобили истифода ба ҳар корманд.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ):	
- тавониستاني хондан ва навистан.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Шиносӣ бо сохти компюте	1.1. Шиносӣ бо функсияҳо (амалкардҳо)-и қисмҳои асосии компютери фардӣ. 1.2. Кор кардан бо қисмҳои иловагии компютер.
2. Кор кардан дар барномаи «WINDOWS»	2.1. Омода намудани компютер ба кор. 2.2. Истифода намудани ғурӯҳи тугмачаҳо (клавишҳо) дар ҳарфкалид (клавиатура). 2.3. Кор кардан бо файлҳо. 2.4. Кор кардан бо лавҳаи идоракунии.
3. Кор кардан дар барномаи офисӣ	3.1. Кор кардан дар барномаи «WORD». 3.2. Кор кардан дар барномаи «POWER POINT».

	3.3. Кор кардан бо муҳаррири матнӣ. 3.4. Кор кардан бо муҳаррири графикӣ.
4. Пайваст ва истифода намудани «Интернет»	4.1. Истифода намудани таҷҳизоти васлгарӣ барои пайвастшавӣ бо Интернет. 4.2. Кор кардан бо <i>хадамоти ҷустуҷӯ</i> и ҷиҳати дарёфти маълумот/иттилоот. 4.3. Кор кардан бо <i>браузерҳо</i> .
5. Кор кардан бо почтаҳои электронӣ	5.1. Бақайдгирӣ дар почтаи электронӣ (почта, шабакаҳои иҷтимоӣ). 5.2. Ирсол ва қабул намудани мактубҳо тариқи почтаи электронӣ.

Малакаҳои талабшаванда:	- пайваст кардани таҷҳизоти компютерӣ; - муайян намудани наслҳои компютерҳо; - кор кардан бо қисмҳои иловагӣ (принтер, сканер, манбаи тағзияи муттасил (UPS) ва ғайра; - истифода намудани компютерҳо ва барномаҳои он; - кор кардан бо ҳомили файлҳо; - кор кардан бо барномаҳои зиддивирӯсӣ; - сохтани файлҳо ва сабт кардани онҳо дар компютер; - сохтани файли «WORD» дар компютер ва сабт кардани он; - сохтани файли барномаи «POWER POINT» ва сабт кардани он; - ҷоп кардани ҳуҷҷатҳо дар компютер; - ворид намудани расм ва графикҳо дар барномаҳои офисӣ; - ҷӯрсозии параметрҳои Интернет; - боргирии маълумот аз Интернет; - кор кардан бо ҷустуҷӯгарҳо (браузерҳо)-и Интернет; - кор кардан бо мессенҷерон; - қабул, ирсол ва эътиноӣ (игнорировать) мактубҳои почтаи электронӣ.
Донишҳои талабшаванда:	- наслҳои компютерҳо; - қисмҳои асосӣ ва иловагии компютер; - гурӯҳи тугмаҳо (клавишҳо); - функсияҳои қисмҳои иловагӣ (принтер, сканер), манбаи тағзияи муттасил (UPS) ва ғайра; - системаи амалиёти компютер; - драйверҳои қисмҳои иловагӣ; - лавҳаи идоракунии ва дохилшавӣ ба он; - намудҳои барномаҳои офисӣ; - тарзи насб кардани барномаҳои офисӣ дар компютер; - дастрас намудани барномаҳои офисӣ аз Интернет ва ширкати истеҳсолкунанда; - таҷҳизот ва дастгоҳ барои пайвастшавӣ ба хатти Интернет; - тарзи бехатар кор кардан дар шабакаи Интернет; - хадамоти ҷустуҷӯ ва шабакаҳои иҷтимоӣ; - кибернетика ва кибертерроризм ва пешгирии аз онҳо; - намудҳои мессенҷерон ва тарзи кори онҳо; - почтаи электронӣ ва тарзи дурусти истифодаи он; - бехатарӣ ва ҳифзи маълумот ҳангоми кор бо почтаҳои электронӣ ва шабакаҳои иҷтимоӣ.

Муносибати талабшаванда ба кор:	- Чунин бояд буд: - бодикқат; - покизақор; - масъул; - эҳтиётқор.
---------------------------------	---

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳатӣ ба саволҳои додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳои додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/худбаҳоидиҳӣ	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Шиносӣ бо сохти компютер											
1.1. Шиносӣ бо функсияҳои қисмҳои асосии компютери фардӣ			√								
1.2. Кор кардан бо қисмҳои иловагии компютер	√		√								
Элементи 2: Кор кардан дар барномаи «WINDOWS»											
2.1. Омода намудани компютер ба кор	√										
2.2. Истифода намудани гурӯҳи тугмаҳо (клавишҳо) дар ҳарфкалид (клавиатура)	√										
2.3. Кор кардан бо файлҳо	√										
2.4. Кор кардан бо лавҳаи идоракунии	√										
6. Элементи 3: Кор кардан дар барномаи офисӣ											
3.1. Кор дар барномаи «WORD»		√									
3.2. Кор дар барномаи «POWER POINT»								√			
3.3. Кор бо муҳаррири матнӣ		√									
3.4. Кор бо муҳаррири графикӣ		√									
Элементи 4: Пайваст ва истифода намудани «Интернет»											
4.1. Истифода намудани таҷҳизоти васлгарӣ барои пайвастшавӣ бо Интернет	√										

4.2. Кор кардан бо хадамоти чустучӯй чихати дарёфти маълумот/иттилоот	√										
4.3. Кор кардан бо браузерҳо	√										
Элементи 5: Кор кардан бо почтаҳои электронӣ											
5.1. Бақайдгирӣ дар почтаи электронӣ (почта, шабакаҳои иҷтимоӣ)	√										
5.2. Ирсол ва қабул намудани мактубҳо тариқи почтаи электронӣ	√										

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Компютери фардӣ (КФ) –	- компютере, ки онро танҳо як одам истифода мебарад (ё соҳибӣ мекунад) (аз калимаи «personal», яъне барои як фард)
Қисмҳои асосӣ ва иловагии компютер:	қисмҳои асосии компютер: - монитор; - блоки системавӣ; - ҳарфкалид (клавиатура); - мушак. қисмҳои иловагии компютер: - принтер; - УПС; - овозбарор; - гӯшмонак (наушник); - сканер; - ёдгори/флеш-захирасоз (накопител); - модем.
Гурӯҳи тугмачаҳо (клавишҳо) дар ҳарфкалид (клавиатура) –	- тақсимои тугмачаҳо (клавишҳо)-и ҳарфкалид (клавиатура) дар асоси функсия ва ҷойгиршавии онҳо. Гурӯҳи тугмачаҳо (клавишҳо) дар ҳарфкалид (клавиатура) тақсим мешавад: - ба иловагӣ, алифбой–рақамӣ, хизматӣ, функционалӣ, барои кор бо курсор муқарраргардида.
Лавҳаи идоракунии –	- қисмати истифодашавандаи интерфейс MicrosoftWindows, ки иҷрои амалҳои асосӣ оид ба ҷурсозии система, ҷун иловакунии ва ҷӯрсозии дастгоҳ, насб ва деинсталлятсияи (интисоби)-и барномаҳо, идоракунии баҳисобгирии сабтҳо, воридкунии имконоти махсус ва инчунин, якчанд амалҳои дигари марбут ба идоракунии системаро имкон медиҳад.
Хадамоти чустучӯии Интернет -	- yandex; - google; - yahoo; - bing ва ғайра.
Браузерин:	- барномае, ки бо ёрии он веб-саҳифаҳо аз назар гузаронида мешаванд. Новобаста аз он, ки намудҳои гуногуни браузер зиёданд, мазмуни қисми онҳо ин - кушодани сомонаҳо мебошад. Барои ин, дар ҳар браузер сатри нишонигӣ вучуд дорад -

	майдоне, ки дар он номгӯйи сомона барои кушодашавии он чоп/навишта мешавад.
--	---

Воҳидҳои салоҳияти заминавӣ (базавӣ)

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ	ТВ 01 – 1/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди қатъиян риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат, техникаи бехатариро дар ҷойи кор тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - дар ҷойи кор ҳангоми истифодаи таҷҳизот/дастгоҳ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 01-1/01 Гузаштан аз муоинаи тиббӣ; - ТС 03-1/01 Кор кардан дар даста ва мизочон/фармоишгарон; - ТС 04-2/01 Расонидани ёрии аввалия.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷроӣ (МИ) ВС
1. Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат	1.1. Риоя намудани талаботи дастурамалҳо оид ба ҳифзи меҳнат. 1.2. Истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ. 1.3. Риоя намудани меъёрҳо ва қоидаҳои кор. 1.4. Риоя намудани тартиботи дохилии ташкилот/корхона.
2. Риоя намудани <i>қоидаҳои техникаи бехатарӣ</i>	2.1. <i>Гузаштани дастурдиҳӣ</i> (муқаддимаӣ, ибтидоӣ, такрорӣ, ғайринақшаӣ, мақсаднок) оид ба техникаи бехатарӣ. 2.2. Омода кардани ҷои корӣ бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ. 2.3. Санҷидани асбобу таҷҳизоти корӣ пеш ва баъди анҷоми кор. 2.4. Истифода намудани аломатҳои огоҳкунанда аз руи гурӯҳ ва намудҳо.
3. Риоя намудани <i>қоидаҳои бехатарӣ аз сӯхтор</i>	3.1. Гузаштани дастурдиҳии муқаддимаӣ оид ба бехатарӣ аз сӯхтор. 3.2. Истифода намудани <i>воситаҳои оташнишонӣ</i> тибқи дастурамал ва таъйинот. 3.3. Кӯчонидан (тахлия)-и одамон аз қитъаи сӯхтор.

Малақаҳои талабшаванда:	- кор кардан мувофиқи дастурамалҳо оид ба ҳифзи меҳнат дар ҷойи кор; - риоя намудани қоидаҳои зидди сӯхтор ҳангоми истифодабарии маводи сӯзишворӣ ва равшанҳои молиданӣ; - шинос шудан бо санадҳои меъёрии техникаи ҳуқуқӣ ва санадҳои маҳаллии меъёрию ҳуқуқии ҳифзи меҳнат; - иҷро намудани уҳдадориҳои вазифавӣ; - пайдо намудани маълумот оид ба тартиботи дохилии ташкилот/корхона; - санҷидани ҳолати коршоямии дастгоҳ/таҷҳизоти барқӣ пеш ва баъди анҷоми кор; - истифода намудани дастурамалҳои истифодабарии дастгоҳ/таҷҳизот; - истифодаи воситаҳои оташнишонӣ тибқи дастурамал ва таъйинот.
-------------------------	--

Донишҳои талабшаванда	- дастурамалҳо оид ба ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - санадҳои меъёрии техникии ҳуқуқӣ ва санадҳои маҳаллии меъёрию ҳуқуқии ҳифзи меҳнат; - қоидаҳои зидди сӯхтор ҳангоми истифодабарии маводи сӯзишворӣ ва рағғанҳои молиданӣ; - тартиботи дохилии ташкилот/корхона оид ба ҳифзи меҳнат; - намудҳои дастурдихӣ оид ба техникаи бехатарӣ; - қоидаҳои бехатарии барқии ташкилот; - қоидаҳои бехатарӣ ҳангоми кор бо дастгоҳ/таҷҳизоти техникӣ; - қоидаҳои бехатарии сӯхтори ташкилот; - қоидаҳои тахлиии одамон (кӯчонидан) ҳангоми вазъиятҳои фавқулода; - сабабҳои сар задани сӯхтор ва пешгирӣ аз онҳо.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - ташаббускор; - бодикқат; - покизакор; - бомасъулият.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёриҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳафти ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/сӯҳбат	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии хуччаҳо аз рӯйи тадқиқот/case study	Мубоҳиса	Презентатсия (рунамоӣ)	Бози нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи хонанда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат											
1.1. Риоя намудани талаботи дастурамалҳо оид ба ҳифзи меҳнат			√								
1.2. Истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ	√										
1.3. Риоя намудани меъёрҳо ва қоидаҳои кор				√							
1.4. Риоя намудани тартиботи дохилии ташкилот/корхона				√							
Элементи 2: Риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ											
2.1. <i>Ќузаштани дастурдихӣ</i> (муқаддимаӣ, ибтидоӣ, тақрорӣ, ғайринақшаӣ, мақсаднок) оид ба техникаи бехатарӣ	√		√								

2.2. Омода кардани ҷои корӣ бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ	√		√								
2.3. Санҷидани асбобу таҷҳизоти корӣ пеш ва баъди анҷоми кор	√		√								
2.4. Истифода намудани аломатҳои огоҳкунанда аз руи ғуруҳ ва намудҳо	√		√								
Элементи 3: Риоя намудани қоидаҳои бехатарӣ аз сӯхтор											
3.1. Гузаштани дастурдиҳии муқаддимагӣ оид ба бехатарӣ аз сӯхтор	√			√							
3.2. Истифода намудани воситаҳои оташнишонӣ тибқи дастурамал ва таъйинот	√			√							
3.3. Кӯчонидан (тахлия)-и одамон аз китъаи сӯхтор	√							√			

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Қоидаҳои техникаи бехатарӣ ин:	- системаи чорабиниҳои муташаккилона, санадҳои меъёрӣ, воситаҳои техникӣ ва усулҳои пешгирикунандаи таъсири омилҳои хатарноки истеҳсолӣ ба коргар.
Гузаштани дастурдиҳӣ оид ба техникаи бехатарӣ:	- қабл аз иҷозатдиҳии коргар ба иҷрои вазифаи худ сардор ва шахсони масъул оид ба бехатарӣ уҳдадоранд бо одам ва корманд дастурдиҳии техникаи бехатариро гузаронанд. Қоидаи мазкур - шартӣ ҳатмӣ муносибатҳои меҳнатӣ, батартибдаровардашудаи Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад. Гузаштани он ҳатто ба роҳбари ширкат ҳатмист. Танҳо баъди шиносӣ бо дастур оид ба техникаи бехатарӣ кормандро метавон ба ҷойи кори худ иҷозат дод.
Қоидаҳои бехатарӣ аз сӯхтор ин:	- системаи тадбирҳои муташаккилона, воситаҳои техникӣ ва усулҳои пешгирикунандаи ҳолати хатари оташ, барҳамдиҳии он ва таъсиррасонии омилҳои хатарноки истеҳсолӣ ба коргарон.
Воситаҳои оташнишонӣ:	- воситаи махсуси дар ихтиёрдошта ва инчунин, асбобу сомонбозори (асбобу анҷом) истифодашаванда барои оташнишонӣ (ҳидрант, рӯдаҳои оташнишонӣ, оташнишонак, рег (кум), об, чангаки сухторнишонӣ, мисрон (лом), бел, сатил ва ғайра).

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Муошират кардан бо забони хориҷӣ дар сатҳи заминавӣ	ТВ 02-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур малака ва донишҳои барои фаҳмиш ва истифодаи забони фарқкунанда аз тоҷикӣ (русӣ, англисӣ ва диг.), ибораҳои одии дар ҷои корӣ маъмулан истифодашавандаи ҳислати заминавӣ ва пешгӯйшаванда аз мисоли салому алейк, хайру хуш, марбут ба хизматрасонии инфиродии мизочон/фармоишгаронро инъикос мекунад, тавсиф менамояд.	

Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - кормандони ҳама сатҳи соҳаи мазкур.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - донишҷӯи ҳарфҳои алифбои русӣ/англисӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Муошират кардан бо боадабона бо мизочон/фармоишгарон	1.1. Муайян кардани забони мушаххас барои муошират зарур. 1.2. Истифода намудани ибораҳои одии маъмулан истифодашавандаи одоб (салому алейк, хайру хуш, маъзаратпурсӣ, сипосгузорӣ) бо мизочон/фармоишгарон. 1.3. Истифода намудани забони имову ишора ё луғат ҳангоми пайдо шудани монетаи забонӣ. 1.4. Истифода намудани захираҳои мувофиқ ва мурочиат ба ёрии ҳамкорон - донандагони забони мазкур.
2. Муошират кардан бо мизочон/фармоишгарон бо забони фарқкунанда аз тоҷикӣ (русӣ, англисӣ) барои иҷрои корҳои рӯзмарра дар ҷои кор	2.1. Фаҳмидан ва истифода бурдани калимаҳои калидӣ, ибораҳои кӯтоҳ ва имову ишораҳо барои давом додани муошират . 2.2. Истифода намудани ҳама гуна усулҳои дидорӣ (визуалӣ) барои беҳтар ва иваз кардани муоширати шифоҳӣ.
Малакаҳои талабшаванда:	- малакаҳои коммуникативӣ ва байнишахсиятӣ барои таъмини муоширати мусбатона, боадабона бо мизочон/фармоишгарон; - истифодаи калимаҳои калидӣ, ибораҳо, ифодаҳои кӯтоҳ ва рақамҳои барои муошират бо мизочон/фармоишгарон зарур ва мутобиқ ба ҷойи кори мушаххас
Донишҳои талабшаванда:	- одоби салом, муаррифӣ ва посух ба саволҳои мизочон/фармоишгарон, ҳамкорон; - маданияти муоширати касбӣ; - методика ва таҷрибаи муошират бо имову ишора, забони бадан; - ҷанбаҳои равиши одоби муошират; - масоили равандҳои идрок ва фаҳмиши шарикӣ муошират; - мафҳум, мушкилот ва хусусиятҳои муоширати байнифарҳангӣ; - мундариҷаи мафҳумҳои асосии равиш - таҳлили (психодиагностики) шарикӣ муошират.
Муносибати талабшаванда ба кор:	- кӯшиши омӯхтани забони хориҷӣ; Чунин бояд буд: - хушмуомила; - меҳрубон; - ташаббускор.

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди қор	Баҳодиҳии маҳсулоти тайёр	Хаттӣ ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоиҳавӣ	Чамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бозиҳои нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи хонанда/худбаҳоидиҳӣ	Баҳодиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Муошират қардан бо мадони/фармоишгарон											
1.1. 1.1. Муайян қардани забони мушаххас барои муошират зарур				✓							
1.2. 1.2. Истифода намудани ибораҳои одии маъмулан истифодаишавандаи одоб (салому алейк, хайру хуш, маъзаратпурсӣ, сипосгузорӣ) бо мизочон/фармоишгарон				✓							
1.3. 1.3. Истифода намудани забони имову ишора ё луғат ҳангоми пайдо шудани монети забонӣ				✓							
1.4. 1.4. Истифода намудани захираҳои мувофиқ ва муроҷиат ба ёрии ҳамкорон - донандагони забони мазкур				✓							
Элементи 2: Муошират қардан бо мизочон/фармоишгарон бо забони фарқкунанда аз тоҷикӣ (русӣ, англисӣ) барои иҷрои қорҳои рӯзмарра дар ҷои қор											
2.1. Фаҳмидан ва истифода бурдани қалимаҳои қалидӣ, ибораҳои қўтоҳ ва имову ишораҳо барои давом додани муошират				✓							
2.2. Истифода намудани ҳама гуна усулҳои дидорӣ (визуалӣ) барои беҳтар ва иваз қардани муоширати шифохӣ				✓							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити қорӣ, вазъият, шароити асосии қорӣ)

Ибораҳои одии маъмулан	- субҳ ба хайр;
-------------------------------	-----------------

истифодашаванда:	- корҳо чӣ тавр? - то боздид; - ба шумо чӣ гуна хизмат расонам ва ғ.
Захираҳои мувофиқ:	- дафтарчаи қайд, рӯзнома барои сабти калимаҳои маъмули истифода, барои зиёд кардани захираи калимаҳо; - луғати калимаҳо, ибораҳо; - луғатҳои гуногун (мавзӯӣ, касби алоҳида, бо расмҳо ва ғ.); - китобчаҳо; - аломатҳо бо тавзеҳот; - сайтҳо барои тарҷума.
Муошират:	- гӯш додан ба маслиҳат ва эзоҳот; - пешниҳоди иттилооти ҷорӣ мисли: - расонидани кумак дар доираи уҳдадорихои худ; - фаҳмонидан ва пешниҳоди дастурҳои одӣ ва ғ.
Усулҳои дидорӣ (визуалӣ):	- дар нақша нишон додан; - иттилооти заруриро дар ҳуҷҷатҳо, ҳуҷҷатҳои фармоиш ва нақшаҳо қайд кардан; - истифодаи калкулятор барои ҳисоби арзиши хароҷоти муайян ва ғ.; - истифодаи забони имову ишора, забони ҷисмонӣ; - нишон додани чизи мушаххас ва ғ.

Номи воҳиди салоҳият		Рамзи воҳиди салоҳият
Иҷро кардани корҳои челонгарӣ		ТВ 04-1/02
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди иҷро кардани корҳои челонгарӣ оид ба тайёр кардани соза ва элементҳои гуногуни номураккабро бо риоя кардани техникаи бехатарӣ ва талаботи меъёри - техникӣ тавсиф менамояд.		
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - дар устохонаҳои челонгарӣ ё ҷойҳои барои иҷрои корҳои мазкур муқарраргардида.		
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - СВ 01-1/02 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ.		
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС	
1. Риоя кардани талаботи техникаи бехатарӣ, санитарияи истеҳсолӣ ва ҳифзи муҳити атроф	1.1. Гузаштани дастурдиҳӣ. 1.2. Пӯшидани либоси махсус. 1.3. Омода кардани ҷои корӣ. 1.4. Санчидан ва интиҳоб кардани асбобҳо. 1.5. Истифода бурдани воситаҳои ҷимоявӣ . 1.6. Риоя кардани талаботи техникаи бехатарӣ ҳангоми кор бо асбобҳо. 1.7. Рӯбучин кардани ҷойи корӣ. 1.8. Ба ҳелҳо ҷудо кардани пасмондаҳо, партов ва ба ҷойи махсус баровардани онҳо.	
2. Иҷро кардани нишонагузорӣ	2.1. Иҷро кардани нишонагузории рахҳо (рисок). 2.2. Иҷро кардани нишонагузорӣ аз рӯи қолиб. 2.3. Иҷро кардани нишонагузорӣ бо ёрии асбобҳои мутобиқатӣ-нишонагузорӣ (координатно-разметочные) .	
3. Иҷро кардани буриши филиз (металл)	3.1. Иҷро кардани буриш бо арраи дастӣ. 3.2. Иҷро кардани буриш бо қайчи (фишанг)-и дастӣ. 3.3. Иҷро кардани буриш бо кубурбур (лӯлабур).	

	3.4. Ичро кардани буриши механикии филиз (металл). 3.5. Ичро кардани буриши филизи (металли) тасмағй. 3.6. Ичро кардани буриши филизи (металли) мураббаъ.
4. Пора кардани филиз (металл)	4.1. Тез кардани искана (зубило). 4.2. Пора кардани филиз (металл) бо зарбаи панчағй, оринҷй ва китфий болға. 4.3. Пора кардани филиз (металл) бо гилётин. 4.4. Пора кардани нимтайёрҳо (заготовки) аз филизи варақй. 4.5. Пора кардани кунҷҳои нимтайёрҳо дар дастгоҳи челонгарй.
5. Қат кардани филиз (металл)	5.1. Қат кардани пӯлоди тасмағй. 5.2. Қат кардани ғулба (втулка). 5.3. Қат кардани филизи нимрух (профил) дар дастгоҳ. 5.4. Қат кардани филизи (металли) варақй дар дастгоҳ, мошинаи қаткунй ва мистари қаткунй (гибочная линейка).
6. Арра кардани филиз (металл)	6.1. Арра кардани сатҳҳои ҳамвор. 6.2. Арра кардани сатҳҳои барҷаста (дўнгдор).
7. Ичро кардани корҳои пармакунй, гирдасӯҳонкунй (зенкование) ва паҳн (кушод) кардани сӯроҳиҳо	7.1. Тез кардани пармаҳои печдор. 7.2. Мустаҳкам кардани ҷузъиёт барои пармакунй. 7.3. Пармакунии дастй ва механикй бо усулҳои гуногун. 7.4. Гирдасӯҳон кардани сӯроҳиҳо. 7.5. Паҳн (кушод) кардани сӯроҳиҳо.
8. Баровардани рахпеч (резьба)	8.1. Баровардани рахпечи беруна. 8.2. Баровардани рахпечи дохилй. 8.3. Баровардани рахпеч дар қубурҳо (лӯлаҳо).

Малакаҳои талабшаванда	- риоя кардани талаботи беҳбудсози (санитария)-и истеҳсолй, беҳдошт (гигиена)-и меҳнат ва ҳифзи муҳити атроф (экология); - истифода бурдани воситаҳои ғимоявй ва оташнишонй; - ба ҳелҳо ҷудо кардани партовҳо; - истифода кардани малакаҳои кори мустақилона ва худбаҳодиҳй; - ҷудо кардани асбобу масолеҳ барои иҷрои амалиёти гуногуни челонгарй; - пешбурди муносиби ҳуҷчатҳои корй; - риоя кардани техникаи беҳатарй ҳангоми кор бо асбобҳо; - расонидани ёрии аввалия.
Донишҳои талабшаванда	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарй; - талаботи беҳбудсози (санитария)-и истеҳсолй, беҳдошт (гигиена)-и меҳнат ва ҳифзи муҳити атроф (экология); - воситаҳои ғимоявй ва эҳтиёткунанда ҳангоми иҷрои корҳо; - таъинот ва усулҳои истифодабарии асбобҳои назоратй – ченкунй; - тавсифоти кимиёвй, физикй ва техникий филизи (металл) гуногун ва дигар масолеҳи истифодашаванда; - усулҳои амалиёти челонгарй; - дастурамали расонидани ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - эҳтиёткор; - бодикқат; - масъул.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодиҳии маҳсулоти тайёр	Ҳафтӣ ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Муҳоҳиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи ҳонанда/худбаҳолиҳӣ	Баҳодиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Риоя кардани талаботи техникаи бехатарӣ, санитарияи истеҳсолӣ ва ҳифзи муҳити атроф											
1.1. Гузаштани дастурдиҳӣ	√			√							
1.2. Пӯшидани либоси махсус	√			√							
1.3. Омода кардани ҷойи корӣ	√			√							
1.4. Санчидан ва интиҳоб кардани асбобҳо	√			√							
1.5. Истифода бурдани воситаҳои ғимоявӣ	√			√							
1.6. Риоя кардани талаботи техникаи бехатарӣ ҳангоми кор бо асбобҳо	√			√							
1.7. Рӯбучин кардани ҷойи корӣ	√			√							
1.8. Ба ҳелҳо ҷудо кардани пасмондаҳо, партов ва ба ҷойи махсус баровардани онҳо	√			√							
Элементи 2: Иҷро кардани нишонагузорӣ											
2.1. Иҷро кардани нишонагузории рахҳо (рисок)	√			√							
2.2. Иҷро кардани нишонагузорӣ аз рӯи қолиб	√			√							
2.3. Иҷро кардани нишонагузорӣ бо ёрии асбобҳои мутобиқатӣ-нишонагузорӣ (координатно-разметочные)	√			√							
Элементи 3: Иҷро кардани буриши филиз (металл)											
3.1. Иҷро кардани буриш бо арраи дастӣ	√			√							
3.2. Иҷро кардани буриш бо қайчи (фишанг)-и дастӣ	√			√							

3.3. Ичро кардани буриш бо кубурбур (лӯлабур)	√			√							
3.4. Ичро кардани буриши механикии филиз (металл)	√			√							
3.5. Ичро кардани буриши филизи (металли) тасмағӣ	√			√							
3.6. Ичро кардани буриши филизи (металли) мураббаъ	√			√							
Элементи 4: Пора кардани филиз (металл)											
4.1. Тез кардани искана (зубил)	√			√							
4.2. Пора кардани филиз (металл) бо зарбаи панчағӣ, оринҷӣ ва китфӣи болға	√			√							
4.3. Пора кардани филиз (металл) бо гилётин	√			√							
4.4. Пора кардани нимтайёрҳо (заготовки) аз филизи (металли) варақӣ	√			√							
4.5. Пора кардани кунҷҳои нимтайёрҳо дар дастгоҳи челонгарӣ	√			√							
Элементи 5: Қат кардани филиз (металл)											
5.1. Қат кардани пӯлоди тасмағӣ	√			√							
5.2. Қат кардани ғулба (втулка)	√			√							
5.3. Қат кардани филизи нимрух (профил) дар дастгоҳ	√			√							
5.4. Қат кардани филизи варақӣ дар дастгоҳ, мошинаи қаткунӣ ва мистари қаткунӣ (гибочная линейка)	√			√							
Элементи 6: Арра кардани филиз (металл)											
6.1. Арра кардани сатҳҳои ҳамвор	√			√							
6.2. Арра кардани сатҳҳои барҷаста (дўнғдор)	√			√							
Элементи 7: Ичро кардани корҳои пармакунӣ, гирдасӯхонкунӣ (зенкование) ва паҳн (кушод) кардани сӯроҳиҳо											
7.1. Тез кардани пармаҳои печдор	√			√							
7.2. Мустаҳкам кардани ҷузъиёт барои пармакунӣ	√			√							
7.3. Пармакунии дастӣ ва механикӣ бо усулҳои гуногун	√			√							

7.4. Гирдасухон кардани сӯрохиҳо	√			√							
7.5. Паҳн (кушод) кардани сӯрохиҳо	√			√							
Элементи 8: Баровардани рахпеч (резба)											
8.1. Баровардани рахпечи беруна	√			√							
8.2. Баровардани рахпечи дохилӣ	√			√							
8.3. Баровардани рахпеч дар кубурҳо (лӯлаҳо)	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Воситаҳои ҷимоявӣ:	- воситаҳои ҷимояи дастон (дастпӯшҳои бепанча ва панчадор, китфпӯш, остинпӯш ва ғ.); - воситаҳои ҷимояи пойҳо (пойчома (бахилы) ва ғ.); - воситаҳои ҷимояи чашмон ва рӯй (айнакҳои ҷимоявӣ, сипарчаҳои рӯй ва ғ.); - воситаҳои ҷимояи сар (тоскӯлоҳҳо, телпак, берет ва ғ.).
Асбобҳои мутобиқатӣ-нишонагузорӣ (координатно-разметочные):	- миз бо патрон ва механизми мутобиқатӣ-нишонагузорӣ; - хаткашак (чертилка); - паргор; - рейсмус (асбоби хатҳои мувозикашанда); - штангенрейсмус; - баландисанчи микёс; - зовиясанҷ; - зовиясанчи - марказкобанда; - фӯлодкалам (кернир); - зангӯла; - болға; - лавҳаи нисонагузорӣ ва ғ.

Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Чудо карда гирифтани полҳои ҳавоӣ (воздушный фильтр)	Т1 7231-01-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди иҷрои корҳои омодагӣ ва чудо карда гирифтани полҳои ҳавоӣ (воздушный фильтр) чиҳати тоза кардани он тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми чудо карда гирифтани полҳои ҳавоӣ (воздушный фильтр) барои тозакунии он.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - ТВ 04-1/01 Иҷро кардани корҳои челонгарӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Иҷро намудани корҳои омодагӣ	1.1. Пушидани либосҳои махсус. 1.2. Омода намудани асбобҳои корӣ. 1.3. Таъмин намудани бехатарии ҷойи кор.
2. Чудо карда гирифтани	2.1. Кушодани сарпӯш (капот)-и муҳарриқи автомобил.

полояи ҳавой (воздушный фильтр)	2.2. Кушодани мурватҳои сарпӯши полояи ҳавой (воздушный фильтр). 2.3. Тоza кардани полояи ҳавой бо истифода аз чангкашак.
Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани талаботи ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - муайян намудани нишонаҳои иттилоотӣ; - муайян намудани нишонаҳои огоҳкунанда; - муайян намудани нишонаҳои огоҳкунандаи корношоямиҳо; - истифода намудани таҷҳизоти санҷишӣ барои ташҳиси автомобил; - ташҳис намудани ҳисобкунаки ҳарорати моеъи хунуккунӣ; - муайян намудани аломатҳои корношоямии сенсорҳои (датчик) автомобил.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - маълумоти техникии қисмҳои электронии автомобил; - қоидаҳои истифодабарии асбобу таҷҳизотҳои санҷишии автомобил; - шарҳи нишонаҳо дар панели асбобҳо; - тартиби ташҳиси ҳисобкунаки ҳарорати моеъи хунуккунӣ; - аломатҳои сенсорҳои (датчик) автомобил; - сохт ва хизматрасонии автомобилҳо; - тартиби ташҳиси нишондиҳандаи фишори раванг; - тартиби ташҳиси нишондиҳандаи сатҳи сӯзишворӣ дар зарф; - дастурҳо оид ба озмоиши (эксплуатация) автомобилҳо.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Бояд чунин буд: - бодикқат; - озодакор; - масъул; - эҷодкор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодиҳии маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Муҳоҷиса	Намоишдиҳӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳодиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Иҷро намудани корҳои омодагӣ											
1.1. Пушидани либосҳои махсус	√			√							
1.2. Омода намудани асбобҳои корӣ	√			√							
1.3. Таъмин намудани	√			√							

бехатарии чойи кор											
Элементи 2: Чудо карда гирифтани полояи ҳавоӣ (воздушный фильтр)											
2.1. Кушодани сарпӯш (капот)-и муҳаррики автомобил	√			√							
2.2. Кушодани мурватҳои сарпӯши полояи ҳавоӣ (воздушный фильтр)	√			√							
2.3. Тоза кардани полояи ҳавоӣ бо истифода аз чангкашак	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Шарҳи нишонаҳо дар панели асбобҳо - ин:	- нишонаҳо (пиктограмма) ва лампаҳои огоҳкунанда дар панели асбобҳо, ки он аз корношоямии автомобил ба ронанда маълумот медиҳад ва бо рангҳои ҷилдиҳандаи манъ ё хатарнокӣ огоҳ месозад.
--	--

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Иваз кардани равшанҳои молидани автомобил	TI 7231-02-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди ивази равшани муҳаррик ва қуттии интиқоли автомобил бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ ва зидди сӯхтор тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми ивази равшанҳои молидани автомобил.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - ТВ 04-1/01 Иҷро кардани корҳои челонгарӣ; - TI 7231-01-2/01 Чудо карда гирифтани полояи ҳавоӣ (воздушный фильтр).	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷроӣ (МИ) ВС
1. Иваз кардани равшани муҳаррик	1.1. Гузоштани мошин ба мағок (яма) ва сатҳи ҳамвор. 1.2. Хомӯш кардани муҳаррик баъди якҷанд дақиқа кор кардани он. 1.3. Кушодани сарпӯш (капот)-и мошин. 1.4. Гузоштани зарф зери қартери муҳаррик. 1.5. Кушодани мурвати қартери муҳаррик. 1.6. Пурра ҳолӣ кардани равшани муҳаррик дар зарф. 1.7. Иваз намудани полоя (филтр)-и муҳаррики автомобил. 1.8. Рехтани равшани нав ба муҳаррик. 1.9. Ба кор даровардани муҳаррик. 1.10. Санҷидани сатҳи равшани муҳаррик.
2. Иваз кардани равшани трансмиссия (иваз кардани равшани қуттии интиқол)	2.1. Кушодани мурвати қуттии интиқол ва пурра рехтани равшани он. 2.2. Пур кардани равшан дар қуттии интиқол. 2.3. Санҷидани сатҳи равшан дар қуттии интиқол.

Малақаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - риоя намудани қоидаҳои бехатарии зидди сӯхтор ҳангоми
-------------------------	--

	ивази равғанҳои молидании автомобил; - пӯшидани либосҳои махсус; - истифода намудани воситаҳои ҳимоявӣ; - интиҳоб намудани асбобу олати корӣ барои ивази равғанҳои молидании автомобил; - интиҳоб намудани полоя (филтр)-и автомобил вобаста ба тамғаи он; - муайян кардани нуқсонҳои муҳаррик; - пур кардани равған дар система; - муайян намудани меъёри мувофиқи равғанҳои молидании автомобил; - расонидани ёрии аввалия.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - қоидаҳои бехатарии зидди сӯхтор ҳангоми ивази равғанҳои молидании автомобил; - вазифаи асосии қартер; - намудҳои равғанҳои молидании автомобил; - намудҳои полоя (филтр) вобаста ба тамғаи автомобил; - тартиби санҷидани бехатарии ҷойи қор ҳангоми ивази равғанҳои молидании автомобил; - тартиби омода кардани автомобил барои ивази равғанҳои молидании он; - меъёри мувофиқи равғанҳои молиданӣ дар муҳаррик ва қутии интиқоли автомобил; - сохт ва хизматрасонии автомобил; - хизматрасонии техникӣ ва таъмири муҳаррики автомобил; - дастурамали истифодабарии автомобилҳо; - дастурамали ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба қор:	Бояд чунин буд: - бодикқат; - озодақор; - масъул; - эҳтиётқор.

Дастур оид ба ҷамъоварию далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди қор	Баҳоидиҳии маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоиҳавӣ	Ҷамъоварию хуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мувоҳида	Намоишдиҳӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоидиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Иваз кардани равғани муҳаррик											
1.1. Гузоштани мошин ба мағок (яма) ва сатҳи ҷамвор	√			√							

1.2. Хомӯш кардани муҳаррик баъди якчанд дақиқа кор кардани он	√			√							
1.3. Кушодани сарпӯш (капот)-и мошин	√			√							
1.4. Гузоштани зарф зери картери муҳаррик	√			√							
1.5. Кушодани мурвати картери муҳаррик	√			√							
1.6. Пурра ҳолӣ кардани равшани муҳаррик дар зарф	√			√							
1.7. Иваз намудани полоя (филтр)-и муҳаррики автомобил	√			√							
1.8. Рехтани равшани нав ба муҳаррик	√			√							
1.9. Ба кор даровардани муҳаррик	√			√							
1.10. Санҷидани сатҳи равшани муҳаррик	√			√							
Элементи 2: Иваз кардани равшани трансмиссия (иваз кардани равшани қуттии интиқол)											
2.1. Кушодани мурвати қуттии интиқол ва пурра рехтани равшани он	√			√							
2.2. Пур кардани равшан дар қуттии интиқол	√			√							
2.3. Санҷидани сатҳи равшан дар қуттии интиқол	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Вазифаи асосии қартер:	Қартер якчанд вазифаҳо иҷро мекунад: - чузъҳои дохилии муҳаррик ва қуттии интиқолро аз вайроншавӣ ва ифлосшавӣ муҳофизат мекунад; - равшанеро нигоҳ медорад, ки дар дохили муҳаррик ва қуттии интиқол гардиш мекунад, қисмҳои ҳаракаткунандаро молидан ва соишро коҳиш медиҳад; - ба хориҷ кардани гармии ҳангоми кор кардани муҳаррик ва қуттии интиқол кӯмак мекунад.
-------------------------------	--

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Бартараф кардани нуқсон дар насоси обии муҳаррик	ТІ 7231-03-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди иҷрои корҳои омодагӣ барои гузаронидани корҳои таъмирӣ ва бартараф кардани нуқсон дар насоси обии муҳаррик бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.	

Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - Ҳангоми бартарафкунии нуқсон дар насоси обии муҳаррик.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - ТВ 04-1/01 Иҷро кардани корҳои челонгарӣ; - ТИ 7231-01-2/01 Чудо карда гирифтани полҳои ҳавоӣ (воздушный фильтр); - ТИ 7231-02-2/01 Иваз кардани равшанҳои молидани автомобил.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Иҷро намудани корҳои омодагӣ	1.1. Пӯшидани либосҳои махсус. 1.2. Омода намудани асбобу таҷҳизоти корӣ. 1.3. Омода намудани зарф барои гирифтани моеъи сардкунанда. 1.4. Омода намудани автомобил барои гузаронидани корҳои таъмирӣ.
2. Бартараф кардани нуқсон дар насоси обии муҳаррик	2.1. Полода гирифтани моеъҳо аз муҳаррик. 2.2. Тоза намудани найчаҳои обгузаронӣ аз ифлосҳо. 2.3. Интиҳоб намудани насоси обии муҳаррик вобаста ба тамғаи автомобил. 2.4. Васл кардани насоси обии муҳаррик. 2.5. Пур кардани система бо об/моеъи сардкунанда. 2.6. Санҷидани гардиши об дар системаи сардкунии муҳаррик.

Малақаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ ва ҳифзи муҳити зист; - риоя намудани талаботи беҳдошти истеҳсолӣ; - риоя намудани қоидаҳои зидди сӯхтор ҳангоми истифодабарии маводи сӯзишворӣ ва равшанҳои молиданӣ; - интиҳоб намудани асбобу таҷҳизоти зарурӣ барои бартарафкунии нуқсон дар насоси обии муҳаррик; - муайян намудани меъёри зиёдишавӣ ва камишавии ҳарорати моеъ; - муайян намудани сабабҳои корношоямии насоси обии муҳаррик; - истифода намудани таҷҳизоти махсус барои санҷиши корношоямии насоси обии муҳаррик; - муайян кардани нуқсонҳои муҳаррик; - кор кардан мувофиқи дастурамали озмоиши (эксплуатация) автомобил; - тоза кардани ҷойи корӣ баъд аз гузаронидани корҳои таъмирӣ; - расонидани ёрии аввалия.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми муайян намудани сабабҳои корношоямии насоси обии муҳаррик; - қоидаҳои зидди сӯхтор ҳангоми истифодабарии маводи сӯзишворӣ ва равшанҳои молиданӣ; - талаботи беҳдошти истеҳсолӣ; - маълумоти техникӣ оид ба санҷидани насоси обии муҳаррик; - маълумот дар бораи тамғаҳои насоси обии муҳаррик; - тартиби бехатар истифода намудани асбобу таҷҳизоти корӣ; - сохт ва хизматрасонии автомобилҳо; - тартиби истифода бурдани асбобу таҷҳизоти барқӣ дар нуқтаи таъмир; - маълумот дар бораи сабабҳои корношоямии насоси обии

	муҳаррик; - дастурҳо оид ба озмоиши (эксплуатация) автомобилҳо.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Бояд чунин буд: - бодикқат; - озодакор; - масъул; - эҳтиёткор; - ташаббускор; - ташкилотчӣ.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳатӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоиди	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Иҷро намудани корҳои омодагӣ											
1.1. Пӯшидани либосҳои махсус.				√			√				
1.2. Омода намудани асбобу таҷҳизоти корӣ.				√			√				
1.3. Омода намудани зарф барои гирифтани моеъи сардкунанда.				√			√				
1.4. Омода намудани автомобил барои гузаронидани корҳои таъмири				√			√				
Элементи 2: Бартараф кардани нуқсон дар насоси обии муҳаррик											
2.1. Полода гирифтани моеъҳо аз муҳаррик	√			√							
2.2. Тоза намудани найчаҳои обгузаронӣ аз ифлосиҳо	√			√							
2.3. Интиҳоб намудани насоси обии муҳаррик вобаста ба тамғаи автомобил	√			√							
2.4. Васл кардани насоси обии муҳаррик	√			√							

2.5. Пур кардани система бо об/моеъи сардкунанда	√			√							
2.6. Санҷидани гардиши об дар системаи сардкунии муҳаррик											

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Аз меъёр зиёд шудани ҳарорати моеъ чунин сабабҳо шуда метавонанд:	- аз меъёр кам будани моеъи сардкунӣ, сустшавии қисми гардиши насосӣ об, вайроншавии ҳолати герметикӣ насосӣ об, корношоямӣ термостат, маҳкамшавии найчаҳо миёнаи зарфи нигоҳдорандаи сардкунии моеъ (радиатор).
Аз меъёр паст шудани ҳарорати моеъ чунин сабабҳо шуда метавонанд:	- корношоями танзимкунандаи ҳарорат (термостат), корношоямӣ қисмҳои шамолдиҳанда (винтилятор), корношоямӣ нишондиҳандаи ҳарорат ва корношоями сенсори ҳарорат.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Иваз намудани амортизаторҳои равшанӣ ва газӣ	ТІ 7231-04-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди иҷро намудани корҳои омодагӣ барои гузаронидани хизматрасонии автомобил ва иваз кардани амортизаторҳои равшанӣ ва газиро бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми ивази амортизаторҳои равшанӣ ва газӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - ТВ 04-1/01 Иҷро кардани корҳои челонгарӣ; - ТІ 7231-01-2/01 Чудо карда гирифтани полҳои ҳавой (воздушный фильтр); - ТІ 7231-02-2/01 Иваз кардани равшанҳои молидани автомобил.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Иҷро намудани корҳои омодагӣ	1.1. Пушидани либосҳои махсус. 1.2. Омода намудани асбобу таҷҳизоти зарурӣ. 1.3. Чудо кардани пайвандак (клемма)-ҳои аккумулятор. 1.4. Санҷидани ҳолати таҷҳизоти бардоранда (подёмник) ва бардоштани автомобил бо истифода аз он. 1.5. Чудо намудани ҷарҳҳои автомобил.
2. Иваз намудани амортизаторҳои равшанӣ ва газӣ	2.1. Чудо намудани амортизаторҳои равшанӣ. 2.2. Васл намудани амортизаторҳои равшани нав. 2.3. Чудо намудани амортизаторҳои газӣ. 2.4. Васл намудани амортизаторҳои газии нав. 2.5. Фурувардани автомобил аз таҷҳизоти бардоранда (подёмник). 2.6. Санҷидани коршоямӣ амортизаторҳои ивазшуда.

Малақаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми ивази нуқсонҳои амортизаторҳои равшанӣ ва газӣ; - интиҳоб намудани асбобҳо барои ивази амортизаторҳои равшанӣ ва газӣ; - истифода бурдани асбобҳои корӣ барои чудо кардани
-------------------------	---

	амортизаторҳои рағғани ва газӣ; - муайян намудани ҳаҷми кор ва ҳаққи хизматрасонӣ; - истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ; - тоза нигоҳ доштани ҷойи корӣ; - истифода намудани дастурҳо оид ба озмоиши автомобилҳо; - ҷудо ва васл кардани амортизаторҳои рағғани ва газӣ; - истифода бурдани бардоранда (домкрат)-и автомобил; - истифода намудани дастурамали ёрии аввалия.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми ивази амортизаторҳои рағғани ва газӣ; - маълумоти техникий монитори нишондиҳандаҳои электрони автомобилҳо; - сохт ва хизматрасонии автомобил; - сабабҳои корношоям гардидани амортизаторҳои рағғани ва газӣ; - тартиби истифодаи меъёрии ҳуҷҷатҳои техникӣ; - намудҳои амортизаторҳои рағғани ва газӣ; - асосҳои идоракунии воситаи нақлиёт ва бехатарии ҳаракат дар роҳ; - тартиби истифодабарии автомобил; - технологияи компютерӣ дар ташҳиси автомобил; - асосҳои ҳуқуқи ҳаракат дар роҳ; - дастурамали ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Бояд чунин буд: - бодикқат; - озодакор; - масъул; - эҷодкор.

Дастур оид ба ҷамъоварию далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварию ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъоварию таълимгиранда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоиди тарфи сеюм
Элементи 1: Иҷро намудани корҳои омодагӣ											
1.1. Пушидани либосҳои махсус	√			√							
1.2. Омода намудани асбобу таҷҳизоти зарурӣ	√			√							
1.3. Ҷудо кардани пайвандак (клемма)-ҳои аккумулятор	√			√							

1.4. Санҷидани ҳолати таҷҳизоти бардоранда (подёмник) ва бардоштани автомобил бо истифода аз он	√			√							
1.5. Ҷудо намудани ҷарҳҳои автомобил	√		√								
Элементи 2:											
2.1. Ҷудо намудани амортизаторҳои рағғани	√			√							
2.2. Васл намудани амортизаторҳои рағғани наф	√			√							
2.3. Ҷудо намудани амортизаторҳои газӣ	√			√							
2.4. Васл намудани амортизаторҳои газии наф	√			√							
2.5. Фурувардани автомобил аз таҷҳизоти бардоранда (подёмник)	√			√							
2.6. Санҷидани коршоямии амортизаторҳои ивазшуда	√		√								

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Сабабҳои корношоям гардидани амортизаторҳои рағғани ва газӣ – инҳо:	- фарсудашавии амортизатор; - зангзанӣ; - ихроҷи рағғани амортизатор; - вайроншавӣ аз зарба; - вазни барзиёд; - насби нодурусти амортизаторҳо.
--	---

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Иваз кардани ғўлла (втулка)-ҳои резинии танзимкунанда (стабилизатор)	ТІ 7231-05-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди иҷрои корҳои омодагӣ ва ивази ғўлла (втулка)-ҳои резинии танзимкунанда (стабилизатор)-ро бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми ивази ғўлла (втулка)-ҳои резинии танзимкунанда (стабилизатор).	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - ТВ 04-1/01 Иҷро кардани корҳои челонгарӣ; - ТІ 7231-02-2/01 Иваз кардани рағғанҳои молидани автомобил; - ТІ 7231-04-2/01 Иваз намудани амортизаторҳои рағғани ва газӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Иҷро намудани корҳои омодагӣ	1.1. Пушидани либосҳои махсус. 1.2. Омода намудани асбобҳои корӣ.

	1.3. Таъмин намудани бехатарии ҷойи кор. 1.4. Санчидани ҳолати таҷҳизоти бардоранда (подёмник) ва бардоштани автомобил бо истифода аз он.
2. Иваз кардани ғўлла (втулка)-ҳои резинии танзимкунанда (стабилизатор)	2.1. Чудо намудани <i>ғўлла (втулка)-ҳои</i> резинии фарсудашуда. 2.2. Васл намудани ғўлла (втулка)-ҳои резинии танзимкунанда (стабилизатор). 2.3. Фурувардани автомобил аз таҷҳизоти бардоранда (подёмник).
Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми ивази ғўлла (втулка)-ҳои резинии танзимкунанда (стабилизатор); - интиҳоб намудани асбобҳо барои ивази ғўлла (втулка)-ҳои резинии танзимкунанда (стабилизатор); - истифода бурдани асбобҳои корӣ барои чудо кардани ғўлла (втулка)-ҳои резинӣ аз танзимкунанда (стабилизатор); - истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ; - тоза нигоҳ доштани ҷойи корӣ; - санчидани бехатарии ҷойи кор; - истифода намудани дастурҳо оид ба озмоиши автомобилҳо; - истифода бурдани бардоранда (домкрат)-и автомобил бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ; - истифода намудани дастурамали ёрии аввалия.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми ивази ғўлла (втулка)-ҳои резинии танзимкунанда (стабилизатор); - маълумоти техникии монитори нишондиҳандаҳои электронии автомобилҳо; - сохт ва хизматрасонии автомобил; - тартиби ивази ғўлла (втулка)-ҳои резинии танзимкунанда (стабилизатор); - намудҳои ғўлла (втулка)-ҳои резинии танзимкунанда (стабилизатор); - асосҳои идоракунии воситаи нақлиёт ва бехатарии ҳаракат дар роҳ; - тартиби истифодабарии автомобил; - технологияи компютерӣ дар ташҳиси автомобил; - асосҳои ҳуқуқии ҳаракат дар роҳ; - дастурамали ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Бояд чунин буд: - бодикқат; - озодакор; - масъул; - эҳтиёткор; - ташаббускор; - ташкилотчӣ; - эҷодкор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳатгӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Муҳоҳиса	Намоишдихӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимигиранда/ худбаҳоидихӣ	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Иҷро намудани корҳои омодагӣ											
1.1. Пушидани либосҳои махсус	√			√							
1.2. Омода намудани асбобҳои корӣ	√			√							
1.3. Таъмин намудани беҳатарии ҷойи кор	√			√							
1.4. Санҷидани ҳолати таҷҳизоти бардоранда (подёмник) ва бардоштани автомобил бо истифода аз он	√			√							
Элементи 2: Иваз кардани ғўлла (втулка)-ҳои резинии танзимкунанда (стабилизатор)											
2.1. Ҷудо намудани ғўлла (втулка)-ҳои резинии фарсудашуда	√			√							
2.2. Васл намудани ғўлла (втулка)-ҳои резинии танзимкунанда (стабилизатор)	√			√							
2.3. Фурувардани автомобил аз таҷҳизоти бардоранда (подёмник)	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Ғўлла (втулка)-ҳо – онҳо:	- ҳамчун амортизаторҳо байни стабилизатор ва кузови автомобил амал карда, ларзишҳо ва садоҳоро ба худ мегиранд, ки бароҳатии ҳаракатро беҳтар мекунад.
----------------------------------	--

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Иваз намудани найчаҳои обгузаронии радиатор	ГІ 7231-06-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди иҷрои корҳои омодагӣ ва ивази найчаҳои обгузаронии радиаторро бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи беҳатарӣ тавсиф менамояд.	

Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми ивази найчаҳои обгузаронии радиатор.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - ТВ 04-1/01 Иҷро кардани корҳои челонгарӣ; - ТИ 7231-02-2/01 Иваз кардани равшанҳои молидании автомобил; - ТИ 7231-04-2/01 Иваз намудани амортизаторҳои равшанӣ ва газӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Иҷро намудани корҳои омодагӣ	1.1. Пушидани либосҳои махсус. 1.2. Омода намудани асбобҳои корӣ. 1.3. Таъмин намудани бехатарии ҷойи кор. 1.4. Холӣ намудани моеъи сардкунанда/антифризи радиатор.
2. Иваз намудани найчаҳои обгузаронии радиатор	2.1. Муайян намудани нуқсонҳои найчаҳои обгузаронии радиатор. 2.2. Иваз намудани найчаҳои нуқсондор. 2.3. Пур кардани радиатор бо моеъи сардкунанда/ антифриз . 2.4. Санҷидани гардиши об дар системаи сардкунии муҳаррик. 2.5. Санҷидани фишори об дар панели нишондодҳои электронӣ.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ ва ҳифзи муҳити зист; - риоя намудани талаботи беҳдошти истеҳсолӣ; - риоя намудани қоидаҳои бехатарӣ ҳангоми холӣ намудани моеъи сардкунанда/антифриз аз радиатор; - интиҳоб намудани асбобу таҷҳизоти зарурӣ барои ивази найчаҳои обгузаронии радиатор; - муайян намудани меъёри зиёдшавӣ ва камшавии ҳарорати моеъ; - муайян намудани сабабҳои корношоямии найчаҳои обгузаронии радиатор; - истифода намудани таҷҳизоти махсус барои санҷидани найчаҳои обгузаронии радиатор; - муайян кардани нуқсонҳои найчаҳои обгузаронии радиатор; - кор кардан мувофиқи дастурамали озмоиши (эксплуатация) автомобил; - тоза кардани ҷойи корӣ баъд аз гузаронидани корҳои таъмирӣ; - расонидани ёрии аввалия.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми ивази найчаҳои обгузаронии радиатор; - қоидаҳои зидди сӯхтор ҳангоми истифодабарии маводи сӯзишворӣ ва равшанҳои молиданӣ; - талаботи беҳдошти истеҳсолӣ; - намудҳо ва вазифаи антифриз; - маълумоти техникӣ оид ба санҷидани насоси обии муҳаррик; - маълумот дар бораи тамғаҳои насоси обии муҳаррик; - тартиби бехатар истифода намудани асбобу таҷҳизоти корӣ; - сохт ва хизматрасонии автомобилҳо; - тартиби истифода бурдани асбобу таҷҳизоти корӣ барои ивази найчаҳои обгузаронии радиатор; - маълумот дар бораи сабабҳои корношоямии найчаҳои обгузаронии радиатор; - дастурҳо оид ба озмоиши (эксплуатация) автомобилҳо.

Муносибати талабшаванда ба кор:	Бояд чунин буд: - бодиккат; - озодакор; - эҳтиёткор; - масъул; - эҷодкор.
---------------------------------	--

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии хуҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Муҳоҳиса	Намоишдихӣ/рунамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоиди	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Иҷро намудани корҳои омодагӣ											
1.1. Пушидани либосҳои махсус		√		√							
1.2. Омода намудани асбобҳои корӣ		√		√							
1.3. Таъмин намудани беҳатарии ҷойи кор		√		√							
1.4. Холӣ намудани моеъи сардкунанда/антифризи радиатор		√		√							
Элементи 2: Иваз намудани найчаҳои обгузаронии радиатор											
2.1. Муайян намудани нуқсонҳои найчаҳои обгузаронии радиатор	√			√							
2.2. Иваз намудани найчаҳои нуқсондор	√			√							
2.3. Пур кардани радиатор бо моеъи сардкунанда/антифриз	√			√							
2.4. Санҷидани гардиши об дар системаи сардкунии муҳаррик	√			√							
2.5. Санҷидани фишори об дар панели нишондодҳои электронӣ	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Антифриз:	- аз ях кардани моеъ дар ҳарорати паст пешгирӣ мекунад, ки муҳаррик ва радиаторро аз вайроншавӣ муҳофизат мекунад.
------------------	--

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Иваз намудани курси (диск)-и таъяқунанда дар системаи боздошт	ТІ 7231-07-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди иҷрои корҳои омодагӣ ҷиҳати ивази курси (диск)-и таъяқунанда дар системаи боздошт ва санҷидани коршоямии онро бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ғангоми ивази курси (диск)-и таъяқунанда дар системаи боздошт.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - ТВ 04-1/01 Иҷро кардани корҳои челонгарӣ; - ТІ 7231-02-2/01 Иваз кардани равшанҳои молидании автомобил; - ТІ 7231-04-2/01 Иваз намудани амортизаторҳои равшанӣ ва газӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Иҷро намудани корҳои омодагӣ	1.1. Пушидани либосҳои махсус. 1.2. Омода намудани асбобу таҷҳизоти зарурӣ. 1.3. Ҷудо кардани пайвандак (клемма)-ҳои аккумулятор. 1.4. Санҷидани ҳолати таҷҳизоти бардоранда (подёмник) ва бардоштани автомобил бо истифода аз он. 1.5. Ҷудо намудани ҷарҳҳои автомобил.
2. Иваз намудани курси (диск)-и таъяқунанда дар системаи боздошт	2.1. Ҷудо намудани гира (суппорт)-и боздоштӣ. 2.2. Ҷудо намудани кафи боздориш (калодки). 2.3. Ҷудо намудани курси (диск)-и таъяқунанда. 2.4. Тоza кардани қисмҳои курси (диск)-и таъяқунанда бо маводи кимёвӣи шушӯӣ. 2.5. Васл намудани қисмҳои курси (диск)-и таъяқунанда. 2.6. Васл намудани ҷарҳҳои автомобил.
3. Санҷидани коршоямии системаи боздошт	3.1. Санҷидани сатҳи равшан дар системаи боздорӣ. 3.2. Баровардани ҳаво аз системаи боздошт. 3.4. Санҷидани ҳолати боздошт (тормоз)-и автомобил.

Малақаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ғангоми хизматрасонии системаи боздошти автомобил; - истифода бурдани асбобҳои корӣ барои санҷиши корношоямии системаи боздошти автомобил; - истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ; - санҷидани сатҳи равшан дар системаи боздорӣ; - муайян намудани ҳаҷми кор ва ҳаққи хизматрасонӣ; - муайян кардани нуқсонҳои системаи боздошт; - истифода намудани дастурҳо оид ба озмоиши автомобилҳо; - истифода бурдани таҷҳизоти сканери компютерӣ барои ташҳиси системаи боздошти автомобил; - гирифтани маълумоти иловагӣ аз шабакаи Интернетӣ оид ба таъмири системаи боздошти автомобилҳо; - истифода бурдани бардоранда (домкрат)-и автомобил;
-------------------------	--

	- истифода намудани дастурамали ёрии аввалия.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми таъмир намудани автомобил; - маълумоти техникӣ оид ба системаи боздории автомобилҳо; - маълумоти техникӣ монитори нишондиҳандаҳои электронии автомобилҳо; - сохт ва хизматрасонии автомобил; - намудҳои муҳаррики автомобилҳо ва тавоноии онҳо; - тартиби истифодаи меъёрии ҳуҷҷатҳои техникӣ; - маълумот оид ба таъмири системаи боздошт; - асосҳои идоракунии воситаи нақлиёт ва бехатарии ҳаракат дар роҳ; - асосҳои маводшиносӣ; - тартиби истифодабарии автомобил; - технологияи компютерӣ дар ташҳиси автомобил; - хизматрасонии техникӣ ва таъмири муҳаррики автомобил; - асосҳои ҳуқуқии ҳаракат дар роҳ; - дастурамали ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Бояд чунин буд: - бодикқат; - озодакор; - эҳтиёткор; - ташаббускор; - масъул; - эҷодкор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимигиранда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоидиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Иҷро намудани корҳои омодагӣ											
1.1. Пушидани либосҳои махсус		√		√							
1.2. Омода намудани асбобу таҷҳизоти зарурӣ		√		√							
1.3. Ҷудо кардани пайвандак (клемма)-ҳои аккумулятор		√		√							
1.4. Санҷидани ҳолати таҷҳизоти бардоранда		√		√							

(подёмник) ва бардоштани автомобил бо истифода аз он											
1.5. Ҷудо намудани чархҳои автомобил		√		√							
Элементи 2: Иваз намудани курси (диск)-и таъяқунанда дар системаи боздошт											
2.1. Ҷудо намудани гира (суппорт)-и боздоштан	√		√								
2.2. Ҷудо намудани кафи боздориш (калодки)	√		√								
2.3. Ҷудо намудани курси (диск)-и таъяқунанда	√		√								
2.4. Тоза кардани қисмҳои курси (диск)-и таъяқунанда бо маводи кимёвӣи шустушӯӣ	√		√								
2.5. Васл намудани қисмҳои курси (диск)-и таъяқунанда	√		√								
2.6. Васл намудани чархҳои автомобил	√		√								
Элементи 3: Санҷидани коршоямӣи системаи боздошт											
3.1. Санҷидани сатҳи равшан дар системаи боздорӣ	√			√							
3.2. Баровардани ҳаво аз системаи боздошт	√			√							
3.4. Санҷидани ҳолати боздошт (тормоз)-и автомобил	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Дар воҳиди салоҳияти мазкур навсонӣ (вариативӣ) вуҷуд надорад.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Иваз кардани қосидакҳои (датчик)-ҳои системаи боздорӣ (ABS)	TI 7231-08-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди иҷро намудани корҳои омодагӣ барои гузаронидани хизматрасонии автомобил ва иваз кардани қосидакҳои (датчик)-ҳои системаи боздорӣ (ABS)-ро бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи беҳатарӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми ивази қосидакҳои (датчик)-ҳои системаи боздорӣ (ABS).	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ; - ТВ 04-1/01 Иҷро кардани корҳои челонгарӣ;	

- TI 7231-02-2/01 Иваз кардани равшанҳои молидании автомобил; - TI 7231-07-2/01 Иваз намудани курси (диск)-и таъқунанда дар системаи боздошт.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Иҷро намудани корҳои омодагӣ	1.1. Пушидани либосҳои махсус. 1.2. Омода намудани асбобу таҷҳизоти зарурӣ. 1.3. Чудо кардани пайвандак (клемма)-ҳои аккумулятор. 1.4. Санчидани ҳолати таҷҳизоти бардоранда (подёмник) ва бардоштани автомобил бо истифода аз он. 1.5. Чудо намудани ҷарҳҳои автомобил.
2. Иваз кардани қосидакҳои (датчик)-ҳои системаи боздорӣ (ABS)	2.1. Муайян намудани ҷойи қосидакҳои (датчик)-ҳои системаи боздорӣ (ABS). 2.2. Чудо намудани ноқилҳои барқӣ. 2.3. Чудо намудани қосидакҳои (датчик)-ҳои системаи боздории корношоям. 2.4. Васл намудани қосидакҳои (датчик)-ҳои системаи боздори наф. 2.5. Васл намудани ноқилҳои барқӣ. 2.6. Насб кардани ҷарҳҳо.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми санчиш ва иваз намудани қосидакҳои (датчик)-ҳои системаи боздорӣ (ABS); - тайёр намудани асбобу таҷҳизот барои бартараф кардани корношоями қосидакҳои (датчик)-ҳои системаи боздорӣ (ABS); - истифода намудани асбоби нишонсанҷ (индикатор) барои санчидани шиддати ноқилҳои барқӣ; - муайян намудани ҳаҷми кор ва ҳаққи хизматрасонӣ; - истифода намудани мултиметр (тестор) барои санчиши корношоями қосидакҳои (датчик)-ҳои системаи боздорӣ (ABS); - тайёр намудани асбобу таҷҳизотҳо барои бартараф кардани корношоями сенсорҳои Ҳоли механизми газтақсимкунанда; - тайёр намудани асбобу таҷҳизотҳо барои бартараф кардани нуксонҳои сенсори боздошти ҳолати боронӣ (ABS); - истифода намудани нишонсанҷ барои санчидани ноқилҳои барқии сенсори боздошти ҳолати боронӣ; - истифода намудани мултиметр барои санчиши сенсори боздорӣ ҳолати боронӣ (ABS) дар автомобил.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми санчиш ва ивази сенсорҳои автомобил; - асбобу таҷҳизот барои бартараф кардани корношоями қосидакҳои (датчик)-ҳои системаи боздорӣ (ABS); - асбоби нишонсанҷ (индикатор) барои санчидани шиддати ноқилҳои барқӣ; - мултиметр (тестор) барои санчиши қосидакҳои (датчик)-ҳои системаи боздорӣ (ABS); - тартиби иваз намудани сенсори (датчик) танзими ҳавогузаронӣ, сенсори зарба (детонатсия), сенсори ҳаво (кислород), ҳоли механизми газтақсимкунанда, сенсори системаи боздории автоматикӣ (ABS) ва сенсори ҳаракати озоди (холостой ход); - тартиби печонидани руйпуш дар ноқилҳои барқӣ; - қоидаҳои истифода намудани мултиметр барои санчиши

	сенсори зарба; - сохт ва хизматрасонии автомобил; - қоидаҳои истифодабарии асбобу таҷҳизот барои баргараф кардани корношоямии сенсорҳои Холи механизми газтаксимкунанда; - дастурҳо оид ба озмоиши (эксплуатация) автомобилҳо; - дастурамали ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Бояд чунин буд: - бодикқат; - озодакор; - эҳтиёткор; - ташаббускор; - ташкилотчӣ; - масъул; - эҷодкор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Хаттӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷаҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Муҳоҳиса	Намоишдихӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоидихӣ	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Иҷро намудани корҳои омодагӣ											
1.1. Пушидани либосҳои махсус	√			√							
1.2. Омода намудани асбобу таҷҳизоти зарурӣ	√			√							
1.3. Ҷудо кардани пайвандак (клемма)-ҳои аккумулятор	√			√							
1.4. Санҷидани ҳолати таҷҳизоти бардоранда (подёмник) ва бардоштани автомобил бо истифода аз он	√			√							
1.5. Ҷудо намудани чархҳои автомобил	√			√							
Элементи 2: Иваз кардани қосидакҳои (датчик)-ҳои <i>системаи боздорӣ (ABS)</i>											
2.1. Муайян намудани ҷойи қосидакҳои (датчик)-ҳои системаи боздорӣ (ABS)	√			√							
2.2. Ҷудо намудани ноқилҳои барқӣ	√			√							

2.3. Ҷудо намудани қосидакҳои (датчик)-ҳои системаи боздории корношоям	√			√							
2.4. Васл намудани қосидакҳои (датчик)-ҳои системаи боздори нав	√			√							
2.5. Васл намудани ноқилҳои барқӣ	√			√							
2.6. Насб кардани чархҳо	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Системаи (ABS) – ин:	- Antilockbraking system, англ. anti-lock braking system) - системаи зиддиблокаторӣ системаи боздошти зидди қулф) системаест, ки ҳангоми боздорӣ аз баста шудани чархҳои мошин пешгирӣ мекунад. Мақсади асосии система нигоҳ доштани устуворӣ ва идорашавандагии автомобил мебошад (масофаи боздорӣ дар баъзе ҳолатҳо метавонад аз системаи ABS дарозтар бошад).
-----------------------------	--

Ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ

Ҳифзи меҳнат

Риоя намудани ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ қисми асосии уҳдадории челонгар оид ба таъмири муҳарриқи автомобил мебошад. На танҳо қонунҳо ва қоидаҳои умумӣ барои ҳамаи шахрвандон, инчунин ҳуҷҷатҳои қонунгузор ва қоидаҳои соҳа, ташкилот, ҷойи корӣ низ риоя карда мешаванд.

Ҳифзи меҳнат-системаи нигоҳдории ҳаёт ва саломатии кормандон дар раванди фаъолияти меҳнатӣ, аз он ҷумла ҳуқуқӣ, иҷтимоӣ-иқтисодӣ, ташкилӣ-техникӣ, санитарӣ-гигиенӣ, табобатӣ-пешгирикунӣ ва дигар чорабиниҳоро дар бар мегирад.

Талаботи умумии беҳатарӣ

Ба кори челонгарӣ мардон/занони на камтар аз 18 сол, ки тайёрии махсусро гузаштаанд, роҳ дода мешаванд.

Пеш аз гирифтани иҷозат ба кори мустақил бояд, муоинаи тиббии ҳатмии қаблӣ (ҳангоми дохилшавӣ ба кор) ва такрориро (дар рафти фаъолияти меҳнатӣ) барои муносиб донистани онҳо барои иҷрои кор, гузаранд.

Ҳамаи челонгарони ба кор қабул кардашуда, бо фармони роҳбари ширкат ба таъмири муҳарриқи автомобил вобаста карда мешаванд.

Бо мақсади муҳофизат аз таъсирҳои механикӣ ва ифлосшавӣ челонгар оид ба таъмири муҳарриқи автомобил бояд, аз ҷиҳози ройгон пешниҳодкардаи кордиҳандагон таъмин бошад, аз ҷумла:

- либоси махсус (пахтагин ё матоҳои омехта);
- мӯзаҳои резинӣ ва пойафзоли чармӣ;
- дастпӯшакҳои пайваст ва дастпӯшакҳо бо рӯйпӯшҳои полимерӣ;

– камзулчаҳои сигналдиҳандаи (огоҳкунандаи) классии 2-юми муҳофизатӣ
– истифода баранд.

Барои корҳои беруна зимистон илова дода мешаванд:

– либоси махсуси бо мағзии гармкунанда ё костюм барои муҳофизат аз ҳароратҳои паст бо матои омехташуда ё пашмин;

– валенкаҳо (мӯзаҳои намадӣ) бо таги резинӣ ва пойафзоли ҷармии гарм бо нӯгҳои сахт;

– дастпӯшакҳои ба сармо тобовар бо рӯйпӯшҳои муҳофизатӣ ва дарунмағзии пашмӣ;

– камзулчаҳои сигналдиҳандаи (огоҳкунандаи) классии 2-юми муҳофизатӣ.

Ҳангоми дар майдончаи истеҳсоли, дар биноҳои истеҳсоли ва маишӣ, дар минтақаҳои корӣ ва ҷойҳои корӣ будани челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил бояд, қоидаҳои тартиботи дохилии меҳнатиро, ки ташкилоти мазкур қабул кардааст, иҷро намоянд. Иҷозаи шахсони бегона, инчунин кормандони дар ҳолати мастӣ дар ҷойи зикршуда маън карда мешавад.

Дар раванди фаъолияти ҳаррӯза челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил бояд:

– мошин ва механизмҳоро тибқи таинот, мувофиқ ба дастурҳои заводи истеҳсолкунанда истифода баранд;

– танҳо ҳамон кореро иҷро намоянд, ки аз ҷониби роҳбар супориш дода шудааст;

– нигоҳ доштани тартибот дар ҷойи кор, тоза кардани он аз поруб, чанг, барф, бардама, роҳ надодан ба вайронкунии қоидаҳои анборкунии масолеҳҳо ва конструксияҳо.

Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил бояд, фавран ба роҳбари бевоситаи худ ё роҳбари болоистода оид ба ҳар як фалокат, ки дар вақти таъмир, инчунин оид ба бадшавии ҳолати саломатии худ, хабар диҳанд.

Талаботи бехатарӣ пеш аз оғози кор

Пеш аз оғози кор челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил уҳдадор мебошад:

– гирифтани супориш барои иҷрои кор;

– гузаштани дастур оид ба хусусияти корҳои дарпешистода ва муоинаи тиббии пеш аз оғози кор;

– пӯшидани либоси махсус ва пойафзоли махсуси намунаи муқарраршуда;

Пас аз гирифтани супориш челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил уҳдадор мебошад:

– санҷидани мавҷудияти дорудони тиббӣ, оташхомӯшкунакҳо ва маҷмӯи асбобҳо;

– бо мақсади таъмин намудани бехатарӣ дар ҷойи кор санҷидани асбобу таҷҳизоти корӣ, дастгоҳи борбардор ва ғайра;

– риоя намудани қоидаҳои техникаи беҳатарӣ ва зидди сӯхтор ҳангоми кор бо масолеҳи сӯзишворӣ, равған, об, антифриз (дар вақти хунокии сол) ва моеи тормозӣ, электролити батареяи аккумуляторӣ;

– дар вақти пуркунии масолеҳи сӯзишворӣ-молиданиро, ки резонида шудаанд тоза кардан бо латтакӯҳна, рег ё аррамайда;

– санҷидани коршоямии асбобҳои рӯшанидиханда ва назоратӣ-ченкунанда.

Талаботи беҳатарӣ дар вақти кор

Дар вақти иҷрои корҳо челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил уҳдадор мебошад:

– пеш аз ҳаракат намудани воситаи нақлиётӣ ба ақиб ба набудани одамон ва монеаҳо барои ҳаракат боварӣ ҳосил намояд. Ҳангоми маҳдуд будани доираи назар челонгар бояд ба кӯмаки сигналдиханда, ки берун аз воситаи нақлиётӣ мебошад муроҷиат намояд;

– ҳангоми баромадан аз кабинаи автомобил, муҳаррикро хомӯш кунад, тормози таваккуфӣ ва интиқоли якумро ба кор омода кунад, калидро аз қулфи афрӯзиш гирад, пас аз баромадан аз кабина дарҳоро қулф кунад.

Пеш аз пуркунии сӯзишворӣ ба автомобили газу баллонӣ ба набудани одамон дар кабина бовари ҳосил карда, муҳаррикро хомӯш намояд, роҳ надодан ба расидани газ ба минтақаҳои қушодаи пӯст (барои бартараф намудани хунукзанӣ дар натиҷаи бухоршавии газ), пеш аз омодакунии афрӯзиш ва сардихии муҳаррик дар мӯҳлати 3 дақиқа капотро (сарпӯши муҳаррикро) то пурра тоза шудани газ, қушода нигоҳ доштан. Пеш аз он, ки автомобили газу баллониро ба таваккуфҳои пӯшида гузошта шавад ё ҳангоми хизматрасонии техникӣ, бояд ҷумаки балон қулф карда шавад ва ҳама газ аз системаи озуқа бароварда шавад.

Барои реҳтани оби тафсон ҳангоми гармкунии муҳаррик бояд сатилҳои махсус бо ҷумак дар қисми боло ҷойгиршуда, ки ғавраи самтдоштаро ҳосил мекунад, истифода шавад. Ҳангоми гармкунии муҳаррик бо воситаи буг ё ҳавои тафсон шланг (рӯда) бояд бо даҳанаи радиатор васл карда шавад ва боэътимод мустаҳкам карда шавад.

Ҳангоми иҷро намудани корҳои таъмирӣ, челонгар бояд муҳаррикро хомӯш кунанд, автомобилро бо тормози таваккуфӣ нигоҳ доранд.

Ҳангоми боздоштан дар нишебӣ бояд дар зери чархҳо на камтар аз ду тамбаи зидди ғелишхӯрӣ гузоранд.

Носозҳои системаи озуқаро бояд танҳо пас аз хунукшавии муҳаррик бартараф намоянд.

Пеш аз боло намудани автомобил бо домкрат бояд мусофирон аз кабина дур карда шаванд, автомобилро бо тормози таваккуфӣ нигоҳ дошта, дар зери чархҳо тамбаҳои зиддигелишхӯрӣ гузошта шаванд, майдончаи зери домкрат ҳамвор карда шавад ва дар зери он тағмони васеъ аз ҷӯб гузошта шавад.

Ба челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил маън карда мешавад:

- идора намудани автомобил ҳангоми надоштани ҳуччати ронандагӣ ва дар ҳолати мастӣ;
- нигоҳ доштани автомобили газу баллонӣ дар таваккуфгоҳи дарозмуддат бо ҷумакҳои кушодаи баллонҳо ва системаи озуқа;
- истифода бурдани камераҳо (камераи ҷарх) барои рехтани оби тафсон ҳангоми гармкунии муҳаррик;
- барои гармкунии муҳаррик истифода бурдани сархонаи газӣ, таҷҳизоти бо абзорҳои сигналдиҳанда таҷҳизонида нашуда, ки бо тарзи автоматӣ додани газро ҳангоми ихроҷи он ё ҳомӯшшавии сархона, қат мекунад;
- ҳаракат намудан дар нишебии рост бо бандиши ҳомушкардашуда ё интиқол;
- истироҳат кардан ё хоб рафтан дар кабинаи автомобил бо муҳаррики коркарда истода;
- иҷозат додан ба шахсони бегона барои таъмири воситаи нақлиёт ва рондани он.

Талаботи бехатарӣ пас аз анҷоми кор.

Пас аз анҷоми кор челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил уҳдадор мебошад:

- барои таъмири таъмири муҳаррики автомобил бо номгӯи носозихо, ки бояд бартараф карда шаванд, дархост таҳия намоянд;
 - муҳаррикро ҳомӯш намояд;
 - ҳангоми нигоҳдорӣ бидуни гараж, дар вақти зимистон, обро аз радиатор ва муҳаррик рехта, фишанги тормози таваккуфиро кашад;
 - кабинаро бо қулфҳо маҳкам кунад;
- оид ба ҳама гуна носозихо, ки дар вақти корҳо ба вучуд омадаанд ба роҳбари кор ё шахси масъул оид ба нигоҳдории автомобил дар ҳолати коршоямӣ, хабар диҳад.

Дастурдиҳӣ ба таълимгирандагон

Вобаста ба тахассус, гузаронидани дастурдиҳии таълимгирандагон талаботи худро дорад. Мисол, омӯзгори таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ пеш аз ҳар машғулиятҳои амалӣ ба таълимгирандагон дастурдиҳии ҷориро оид ба ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ мегузаронад ва дар дафтар оид ба гузаронидани он қайд мекунад. Ба ғайр аз ин, намудҳои махсуси дастурдиҳӣ мавҷуд аст, ки пеш аз баромадан ба таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ гузаронида мешаванд. Ба шахсоне, ки аз дастурдиҳӣ, аз омӯзиш ва санҷиши дониш оид ба ҳифзи меҳнат нагузаштаанд, барои баромадан ба таҷрибаомӯзӣ иҷозат дода намешавад.

Талабот ба довталабон

Хоҳишмандоне, ки мехоҳанд касби «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил»-ро омӯзанд ва салоҳияти сатҳи 2 - юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистонро азхуд кунанд, бояд ба талаботи умумии зерин ҷавобгӯ бошанд:

- маҳорати ба таври шифоҳӣ ва хаттӣ муошират кардан;
- пешниҳод кардани ҳуччатҳо мувофиқи талаботи муассисаи таълимӣ;

- гузаштан аз муоинаи тиббӣ.

Талабот ба омӯзгорон

Омӯзгороне, ки сатҳи 2 - юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистонро аз рӯи касби «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил» меомӯзонанд, бояд ба талаботи умумии зерин ҷавобгӯ бошанд:

- донишҳои касбии дидактикӣ ва методологияи ТАС доштан;
- методикаи таълими салоҳиятҳои доро будан;
- на кам аз 3 соли таҷрибаи корӣ доштан;
- ҷисмонӣ ва равонӣ солим будан;
- паст набудани сатҳи таҳассусии омӯзгор аз сатҳи 4-и ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистон барои дарсдиҳӣ дар муассисаи таълимии ТИКТО;
- аз муоинаи тиббӣ гузаштан.

Рӯйхати асбоб, таҷҳизот ва масолеҳҳои зарурӣ

Номгӯии асбоб, таҷҳизот ва масолеҳҳои зарурӣ барои таълими на зиёда аз 25 таълимгиранда (∞ - ҳангоми зарурат).

Асбобҳо	Миқдор	Таҷҳизот	Миқдор	Мавод/дигар лавозимот	Миқдор
Калидҳои печмӯҳрагии бозшаванда	1 даста	Дастгоҳи болобардор (подъёмник)	2 адад	Сӯхторхомӯшкунак	∞
Асбобҳои асосӣ		Мошини суфтакунӣ	2 адад	Дорукуттӣ	∞
Манганаи гидравликӣ ва механикӣ	1 даста	Домкрат (борбардор)	2 адад	Моеҳои техникӣ	∞
Маҷмӯи калидҳо ва асбобҳо	1 даста			Маҳлулҳои химиявии шӯянда	∞
Равғанкунакҳо	1 даста			Абзори бардоштани милдонҳо (съемникҳо)	∞
Асбобҳо барои васлкунӣ ва банду басткунӣ	1 даста			Штангенциркул	∞
Борбардор ва тақягоҳҳои зидди лағжиш	1 даста			Сатил	∞
Калиди универсалӣ барои печмӯҳраҳои гупчак	1 даста			Микрометр	∞
Аробача	1 адад			Асбоби фосиласанҷ (щуп)	∞
Манометр	1 адад			Мурваттобҳо	∞
Фишорченкунанда (Компресометр)	1 адад			Печмехҳо	∞

Калиди андохташаванда	1 адад			Калиди шашрӯя	
Анбӯри салибшакл	5 адад			Либосҳои махсус	25 адад
Исканҷа	1 адад			Воситаҳои ғимоявӣ	25 адад
Тасмаи (лента) – и ойиққунӣ	5 адад			Сатил	2 адад
Тахтасипар барои овозон кардани муҳаррики автомобил	2 адад			Дастпӯшакҳо	25 адад
Искана	5 адад	Таҷҳизоти таълимӣ		Маводи таълимӣ	
		Проектор	1 адад	Стандарти салоҳиятҳо	5 адад
		Флипчарт	1 адад	Барномаи таълимии модуль	5 адад
		Тахта	10 адад	Дастур	∞
		Компютерҳо	25 адад	Китобҳо	25 адад
		Экран	1 адад	Видео (CD)	∞
		Тахтаи электронӣ/интерактивӣ	1 адад	Айёният/лавҳаҳои таълимӣ	∞

Рӯйхати адабиёт:

1. Кузнецов, А.С. Техническое обслуживание и ремонт автомобиля: В 2 / А.С. Кузнецов. - М.: Academia, 2018. - 64 с.
2. Кузнецов, А.С. Техническое обслуживание и ремонт автомобиля: В 2 ч. Ч. 2: Учебник / А.С. Кузнецов. - М.: Академия, 2010. - 432 с.
3. Кузнецов, А.С. Техническое обслуживание и ремонт автомобиля: В 2ч Ч.1: Учебник / А.С. Кузнецов. - М.: Academia, 2016. - 240 с.
4. Кузнецов, А.С. Техническое обслуживание и ремонт автомобиля: В 2ч Ч.1: Учебник / А.С. Кузнецов. - М.: Academia, 2018. - 240 с.
5. Кузнецов, А.С. Техническое обслуживание и ремонт автомобиля: В 2 ч. Ч.2: Учебник / А.С. Кузнецов. - М.: Academia, 2018. - 158 с.
6. Кузнецов, А.С. Техническое обслуживание и ремонт автомобиля: В 2 ч. Ч 1: Учебник / А.С. Кузнецов. - М.: Academia, 2018. - 144 с.
7. Кузнецов, А.С. Плакаты: Устройство, ремонт и техническое обслуживание двигателей (16 плакатов) / А.С. Кузнецов. - М.: Academia, 2018. - 448 с.
8. Кузнецов, А.С. Техническое обслуживание и ремонт автомобиля: В 2 ч. Ч. 2.: Учебник / А.С. Кузнецов. - М.: Academia, 2018. - 132 с.
9. Кузнецов, А.С. Техническое обслуживание и ремонт автомобиля: В 2 ч. Ч. 1: Учебник / А.С. Кузнецов. - М.: Академия, 2016. - 320 с.
10. Финогенова, Т.Г. Эксплуатация, техническое обслуживание и ремонт автомобиля. Контрольные материалы: Учебное пособие / Т.Г. Финогенова. - М.: Academia, 2013. - 96 с.
11. Финогенова, Т.Г. Эксплуатация, техническое обслуживание и ремонт автомобиля: Контрольные материалы: Учебное пособие / Т.Г. Финогенова. - М.: Academia, 2017. - 257 с.
12. Финогенова, Т.Г. Эксплуатация, техническое обслуживание и ремонт автомобиля: Контрольные материалы: Учебное пособие для нач. проф. образования / Т.Г. Финогенова, В.П. Митронин. - М.: ИЦ Академия, 2010. - 80 с.
13. Финогенова, Т.Г. Эксплуатация, техническое обслуживание и ремонт автомобиля: Контрольные материалы: Учебное пособие / Т.Г. Финогенова. - М.: Академия, 2013. - 272 с.

Funded by
the European Union

**КУМИТА ОИД БА ТАҲСИЛОТИ ИБТИДОӢ ВА МИЁНАИ
КАСБИИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

ХАРИТАИ ФУНКЦИОНАЛӢ

Соҳа: Нақлиёт

Касб: Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил

Рамзи касб: ТІ 7231

Харитаи функционалии касби «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил»

УХДАДОРИҲО		ВАЗИФАҲО				
А	Такмил додани малакаҳои бокортаъминкунӣ	А-1. Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон	А-2. Такмил додани таҳассуси касбӣ	А-3. Истифода бурдани технологияҳои иттилоотӣ-компютерӣ	А-4. Муошират кардан бо забонҳои хориҷӣ дар сатҳи заминавӣ	А-5. Муошират кардан бо забонҳои хориҷӣ дар сатҳи миёна
		А-6. Ҳал намудани ваъиятҳои муноқишавӣ				
В	Риоя кардани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ	В-1. Гузаштан аз муоинаи тиббӣ	В-2. Пӯшидани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ	В-3. Гузаштан аз дастурдиҳии техникаи бехатарӣ	В-4. Риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ	В-5. Риоя намудани қоидаҳои зидди сӯхтор
		В-6. Расонидани ёрии аввалияи тиббӣ				
С	Таъмир намудани қисми вайроншудаи муҳаррики автомобил	С-1. Муайян намудани ҳаҷми кор ва ҳаққи хизматрасонӣ	С-2. Муайян кардани нуқсонҳои муҳаррик	С-3. Полода гирифтани моеъҳо аз муҳаррик	С-4. Кушода гирифтани поршен ва шатунҳо	С-5. Кушода гирифтани (картер) зерзерф аз бадана
		С-6. Кушода гирифтани бадана (блок) аз автомобил	С-7. Чудо карда гирифтани сарпӯши кланпанҳо	С-8. Гирифтани бадана аз қуттии интиқоли ҳаракат	С-9. Кушода гирифтани наварди газтақсимкунак	С-10. Чудо карда гирифтани сараки цилиндр аз бадана
		С-11. Чудо карда гирифтани полояи ҳавой (воздушный фильтр)	С-12. Чудо карда гирифтани нокилҳои барқӣ аз баданаи муҳаррик			

D	Таъмир намудани системаи боздорӣ	D-1. Санчидани сатҳи равшан дар системаи боздорӣ	D-2. Пӯр кардани равшан дар система	D-3. Бартараф намудани ҳолатҳои худбоздошт дар системаи боздорӣ	D-4. Баровардани ҳаво аз системаи боздорӣ	D-5. Иваз намудани пардаи ҳочиз (диафрагма) дар системаи боздошт
		D-6. Иваз намудани ҷабъаҳои резинӣ дар система	D-7. Иваз намудани найчаҳои равшангузаронӣ дар системаи боздорӣ	D-8. Иваз кардани қосидакҳои (датчик) – ҳои системаи боздорӣ (АВС)	D-9. Иваз намудани курси (диск) –и таъякунанда дар системаи боздошт	D-10. Санчидани системаи боздорӣ
E	Таъмир намудани қўттии интиқоли ҳаракат	E-1. Муайян кардани нуқсон дар қўттии интиқол	E-2. Чудо намудани қўттии интиқол аз муҳаррик	E-3. Танзим намудани (чўрсозии) фишанги (кулиси) қўттии интиқол	E-4. Иваз намудани шохҳои ҳаракатовар	E-5. Иҷро кардани корҳои равшанмоӣ ва насбкунии қисмҳои ивазшаванда
		E-6. Таъмир намудани ҷархҳои дандонадори пеш ва қафо	E-7. Иваз намудани полаяки қўттии интиқол (автоматика)	E-8. Иваз кардани равшани қўттии интиқол	E-9. Насб кардани қўттии интиқол ба муҳаррик	E-10. Санчидани кори қўттии интиқол
F	Таъмир намудани қисмҳои баранда	F-1. Иваз кардани ғўллаҳо (втулка) – ҳои резини танзимкунанда (стабилизатор)	F-2. Иваз намудани милдонҳои пошхўрда	F-3. Бартараф намудани нуқсонҳои чанбараки идоракуноӣ	F-4. Иваз намудани гранатаи вайроншуда	F-5. Иваз намудани ҷабъаҳои фарсудашуда дар тири чанбарак
		F-6. Бартараф намудани нуқсонҳои милдонҳои лағжиши гардунаҳо	F-7. Иваз намудани аморзитаторҳои равшанӣ ва газӣ	F-8. Иваз намудани шаровӣҳои нуқсондошта (люфт)	F-9. Иваз намудани салниблукҳои фарсуда	F-10. Санчидани кори қисмҳои баранда
G	Таъмир намудани системаи сардкунӣ	G-1. Бартараф кардани нуқсон дар насоси обии муҳаррик	G-2. Иваз намудани асбоби гарминигордоранда (термостат)	G-3. Иваз намудани қосидак (асосак, датчик)	G-4. Иваз намудани найчаҳои обгузаронии радиатор	G-5. Тоза намудани найчаҳои обгузаронӣ аз ифлосиҳо

		G-6. Иваз намудани қабатаки сараки устувона (кардан) силиндри	G-7. Санчидани гардиши об дар системаи сардқунии муҳаррик	G-8. Васл кардани насоси обии муҳаррик		
--	--	--	---	---	--	--

	Сатҳи 2 - 26
	Сатҳи 3 - 36
Ҷамағӣ: 62 вазифа	

Талаботи умумӣ ба касби «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил»			Харитаи функционалии бо усули DACUM таҳияшуда, барои касби
Сифатҳои касбӣ/салоҳиятнокӣ	Дониш, малака ва маҳорати умумӣ		«Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил»
1. Хушмуомила 2. Меҳнатдӯст 3. Мушоҳидакор 4. Тоқатпазир 5. Бомасъулият 6. Покизакор 7. Боэҳтиёт 8. Ростқавл 9. Сарфакор 10. Дурандеш 11. Бодикқат 12. Устувории ахлоқӣ 13. Ба бемориҳои аллергӣ устувор 14. Поквичдон 15. Боинсоф 16. Суботкор	1. Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон 2. Сохт ва хизматрасонии техникии автомобилҳо 3. Намуд ва тамғаи масолеҳи сӯзишворӣ, молидани ва моеъҳои техникӣ 4. Асосҳои физика 5. Қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ 6. Қодаҳои ҳифзи меҳнат ва муҳити зист 7. Дастур оид ба расонидани ёрии аввалия 8. 6.Дастур оид ба истифодабарии равшанҳои молидани ва моеъҳои химикат дошта 9. Қоидаҳои бехатарӣ аз сӯхтор 10. Истифода бурдани воситаҳои сӯхторҳомӯшкунӣ 11. Асосҳои нақшакашии техникӣ 12. Қоидаҳои санитарияи истеҳсолӣ ва бехдоштӣ 13. Хуччатҳои меъёрии техникӣ 14. Асосҳои маводшиносӣ 15. Асосҳои механикаи техникӣ		Иштирокчиёни таҳлили функционалӣ: 1. Холматов Абдулло – челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобили автосервиси «Одил»; 2. Кенчаев Саидбурҳон – челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобили автабази №8; 3. Ҳакназаров Бахтиёр – устои таълими истеҳсолии МДТ «Коллеҷи муҳандисияи омӯзгории шаҳри Душанбе»; 4. Нозимов Дилшод – челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобили автабази №8; 5. Комрони Ҳошимзода – устои таълими истеҳсолии МДТ «Литсейи касбии техникии саноати насосии шаҳри Душанбе».
Таҷҳизот, асбобҳо, масолеҳи асосӣ ва сарфшаванда			Модераторон: Данило Анищенко – коршиноси калидӣ оид ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиши Лоиха Сангин Бобоев - коршиноси маҳаллии ғайрикалидӣ оид ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиши Лоиха Бахтиёров Озар - супервайзер оид ба методологияи ТАС
1. Манганаи гидравликӣ ва механикӣ 2. Маҷмӯи калидҳо ва асбобҳо 3. Равғанкунакҳо 4. Доруқуттӣ 5. Асбобҳо барои васлкунӣ ва банду басткунӣ 6. Борбардор ва тақягоҳҳои зидди лағжиш 7. Калиди универсалӣ барои	15. Тасмаи (лента) – и ойиккунӣ 16. Тахтасипар барои овозон кардани муҳаррики автомобил 17. Искана 18. Либоси махсус 19. Зарфи партовчамъкунӣ 20. Зарф барои шӯстани механизмҳо 21. Латтапораҳо	24. Моеъҳои техникӣ 25. Маҳлулҳои химиявии шӯянда 26. Абзори бардоштани милдонҳо (съемникҳо) 27. Штангенциркул 28. Сатил 29. Микрометр 30. Асбоби фосиласанҷ (щуп) 31. Мурваттобҳо 32. Печмехҳо 33. Калиди шашрӯя	Фасилитаторон: 1. Мирзоев Мирҷон 2. Раҳимов Абдусамад

печмӯҳраҳои гупчак 8. Аробача 9. Манометр 10. Фишорченкунанда (Компресометр) 11. Домкрат 12. Калиди андохташаванда 13. Анбӯри салибшакл 14. Исканча	22. Дастгоҳи борбардор 23. Дастгоҳи болобардор (подъёмник)	
Дурнамои оянда ва хусусиятҳо/мушкилоти касб		
1. Мубодилаи таҷриба байни челонгарон беҳтар мегардад. 2. Нуфӯзи касб баланд мешавад. 3. Сифати корҳо беҳтар мегарданд. 4. Ихтисоси омӯхташаванда ба талаботи бозори меҳнат мувофиқ мегардад. 5. Хатар ва таввакалнамоиҳо дар роҳҳо пешгирӣ карда мешавад.	6. Шароити вазнини меҳнатӣ. 7. Мушкилот дар ба даст овардани баъзе қисматҳои эҳтиётӣ. 8. Рақобатпазирии мутахассисон баланд мешавад.	Дар доираи лоиҳаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон» таҳия шудааст. ш. Душанбе, Ҷумҳурии Тоҷикистон 13-14 ноябри соли 2023

Funded by
the European Union

КУМИТА ОИД БА ТАҲСИЛОТИ ИБТИДОӢ ВА МИЁНАИ КАСБИИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Маълумот дар бораи натиҷаи муҳокимаи лоиҳаи стандарти салоҳияти касби «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил»

*Дар муҳокимаи стандарти салоҳияти касби «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил» Вазорати нақлиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҶДММ «Сомон такси Сайр», ҶДММ «Сафар Ориён», ҶДММ «Соро компания» ва ҶДММ «Талко Персия» иштирок намуданд.
Хулосаҳои вазорату корхонаҳои болозикр дар ҳаҷми 5 саҳифа замима мегарданд.*

ВАЗОРАТИ НАҚЛИЁТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

734042, ш. Душанбе, к. Айни 14, Тел: (372) 221-17-13, 221-20-03, E-mail: info@mintrans.tj, веб: www.mintrans.tj

№ 3/5.1-1828 аз «03» «09» соли 2024

Ба _____ аз «___» _____ соли 2024

Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шугли аҳолии
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Вазорати нақлиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар робита ба иҷрои “Барномаи касбомӯзии шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2021-2025, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31 декабри соли 2020, №703 тасдиқ шудааст, оид ба гузаронидани ташҳиси (экспертиза)-и лоиҳаи стандартҳои салоҳияти касбҳо, чунин иттилоъ медиҳад.

Лоиҳаҳои стандартҳои салоҳиятҳо оид ба касбҳои “Челонгар-таъмирчии кузови автомобил”, “Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил” ва “Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)”, ки бо мақсади баланд бардоштани сифати касбияти мутахассисони касбҳои коргарӣ мутобиқ ба меъёрҳои стандартҳои байналмилалӣ таҳия гардидаанд ва ҳамчун дастурамал барои таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ истифода мешаванд, қобили дастгирӣ мебошад.

Ҳамзамон, Вазорат омодагии хешро барои ҳамкорӣ дар доираи салоҳият иброз менамояд.

Муовини вазир

Ш. Саидмуродзода

584 аз "13" 09 2024 с.

ш. Душанбе

Лоихаи "Кӯмаки Иттиҳоди
Аврупо ба соҳаҳои маориф ва
меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон"

ЧДММ "Сомон такси Сайр" мактуби Шуморо аз 5-уми сентябри соли 2024 №67 оид ба гузаронидани ташҳиси лоиҳаи стандартҳои салоҳияти касбҳои "Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)", "Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил" ва "Челонгар-таъмирчиҳои кузови автомобил" аз ҷониби мутахассисон ва коршиносони муассиса мавриди баррасӣ ва таҳлили қарор дод.

Қайд кардан ба мавридаст, ки лоиҳаҳои стандартҳои болозикр барои омода кардани кадрҳои коргарӣ тибқи талаботи бозори меҳнат зарур мебошанд.

ЧДММ "Сомон такси Сайр" лоиҳаҳои стандартҳои болозикрро барои таҳияи барномаҳои таълимӣ маъқул мешуморад.

Дар ташҳиси лоиҳаи стандартҳои салоҳияти касбҳои "Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)", "Челонгар-таъмирчиҳои кузови автомобил" кормандони зерин иштирок намуданд:

1. Қамаров Н-оператори калон.
2. Ҳақимов Ҷ-сардори шӯъбаи бехатарӣ
3. Камолзода Ф- танзимгар

Директори генералии
ЧДММ "Сомон такси сайр":

Ҳақимов Ҳ.

Сафар Ориён

AS30
29 08 24

Лоихаи "Кумаки Иттиҳоди
Аврупо ба соҳаҳои маориф ва
меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон"

Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуди «Сафар Ориён» аз дастгириҳои ҳамешагии Шумо баҳри рушди соҳибкасб намудани шаҳрвандон ва хонандагон барои саҳм гузоштан дар инкишофи самтҳои касбомӯзии касбҳои талаботи бозори меҳнат, изҳори миннатдорӣ намуда, барои ҳамкориҳои дучониба вобаста ба мактуби Шумо аз 22 августи 2024с, №67 оид ба гузаронидани ташҳис (экспертиза) лоиҳаҳои стандартҳои салоҳияти касбҳои «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)», «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил» ва «Челонгар - таъмирчиҳои кузови автомобил» хулосаи аъзоёни комиссияи кормандони ҷамъиятро пешниҳод менамояд:

Асбобу таҷҳизотҳо, масолеҳи сарфшаванда ва вазифаҳое ки барои касбҳои мазкур оварда шудааст, ба талаботи имрӯзаи бозори меҳнат ҷавобгӯ мебошад.

ЧДММ «Сафар Ориён» лоиҳаҳои стандартҳои салоҳияти касбҳои «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)», «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил» ва «Челонгар - таъмирчиҳои кузови автомобил» қобили қабул ва дастгирӣ менамояд.

Дар таҳлили лоиҳаи касбҳои мазкур кормандони зерин иштирок намуданд:

1. Обидинов Р.С.- сармуҳандис
2. Сафаров Ф.М. – механик – назоратчӣ
3. Давлатов Ҳ.А.- муҳандиси бехатарии ҳаракат дар роҳ
4. Шарипов К.Р. – Сардори шӯъбаи кадрҳо

Директор

Ҳакимов И.Н.

№ 181 аз 24 Августӣ 2024 сол

ш. Душанбе

Лоихаи “Кумаки Иттиҳоди
Аврупо ба соҳаҳои маориф ва
меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон”

Ҷамъияти дорон масъулияти маҳдуди «Соро компания» ҷиҳати дастгирию кумаки ҳаматарафа ва ҳамкориҳои мутақобилан судманд ба Шумо арзи эҳтиром намуда, мактуби ирсолгардидаи Шумо аз 22 августи 2024с, №67, мавриди баррасӣ қарор дода, мувофиқи нақша ва барномаҳои тартибдодашуда, ки дар ҳулосаи комиссияи вобаста ба гузаронидани таҳхис (экспертиза)и лоиҳаҳои стандартҳои салоҳияти касбҳои «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)», «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил» ва «Челонгар - таъмирчии кузови автомобил» дарҷ гардидааст чунин ҳулоса пешниҳод менамояд:

Дар лоиҳаи касбҳои «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил» (автомобилҳои барқӣ ва гибрид), «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил» ва «Челонгар - таъмирчии кузови автомобил» асбобу таҷхизот ва масолеҳи сарфшаванда ва ҳамзамон уҳдадорӣ ва вазифаҳо, ки барои касбҳои мазкур оварда шудааст, ба талаботи имрӯзаи бозори меҳнат мутобиқат мекунад.

Таҳхиси стандартҳои салоҳияти касбҳои «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрид)», «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил» ва «Челонгар - таъмирчии кузови автомобил»-ро Ҷамъияти дорон масъулияти маҳдуди «Соро компания» дастгирӣ менамояд.

Дар таҳхис ва таҳияи стандарти касбҳои болозикр кормандони зерин иштирок намуданд:

1. Кабутов Ҳ. – муҳандис оид ба техникаи бехатарӣ
2. Закиров А.И. – сардори шӯбаи кадрҳо
3. Низомов М.Ш сармуҳандиси нуқтаҳои таъмири нақлиёт
4. Холиқов А. – таъмирғари автомобилҳои барқӣ
5. Чарқулов Ф.Х- таъмирғари таҷхизотҳои техники

Директори Ҷ ДММ “Соро компания”

Давлатов Б. Ҷ.

TALCO PERSIA

8638
08-81

Лоиҳаи “Кумаки Иттиҳоди
Аврупо ба соҳаҳои маориф ва
меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон”

ҚДММ «Талко Персия» мактуби Шуморо аз 22 августи 2024с, №67 оид ба гузаронидани таҳсис (экспертизаи) лоиҳаҳои стандартҳои салоҳияти касбҳои «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрида)», «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил» ва «Челонгар - таъмирчи кузови автомобил» аз ҷониби мутахассисон ва коршиносони муассиса мавриди баррасӣ ва таҳлил қарор дода, лоиҳаҳои болозикрро барои омода кардани кадрҳои коргарӣ тибқи талаботи бозори меҳнат зарур мебошанд.

ҚДММ «Талко Персия» лоиҳаҳои стандартҳои салоҳияти касбҳои «Барқӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ ва гибрида)», «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил» ва «Челонгар - таъмирчи кузови автомобил»-ро барои таҳияи барномаи таълимӣ маъқул мешуморад.

Дар таҳсиси стандартҳои салоҳияти касбҳои болозикр кормандони зерин иштирок намуданд:

1. Курбонов Н. - сармуҳандис
2. Сайдуллоев С. – механики назоратчи
3. Абдуллоев З. – мудири хоҷагӣ
4. Маҳмадӣров А. - ҳуқуқшинос

Директор

Садуллоев С.Ч.

ҚДММ “Талко Персия”, 734017, Тоҷикистон, ш. Душанбе, куч. Карамова 29
тел.: +992 (44) 600-66-13, 600-66-10, факс: +992 (44) 600-66-12, e-mail: info@talcopersia.tj, URL: www.talcopersia.tj